

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 28 oktober 2015

§ 208 – 238

Beslutande

Maria Stenberg (S), ordf
Glenn Berggård (V), vice ordf
Anders Öberg (S)
Erkki Haarala (S), ersättare
Eivy Blomdahl (S), ersättare
Johannes Sundelin (S)
Anita Gustafsson (S)
Agneta Granström (MP)

Kenneth Backgård (NS)
Dan Ankarholm (NS)
Johnny Åström (NS)
Doris Messner (NS)
Mattias Karlsson (M)
Lars-Åke Mukka (C), ersättare
Jens Sundström (FP)

Ersättare och handläggare (hela eller delar av sammanträdet)

Hans Rönqvist, tf landstingsdirektör

Sekreterare

Inga Gustafsson

Justerat den 2015

Justerat den 2015

Maria Stenberg, ordförande

Mattias Karlsson, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla
den 2015. Överklagandetiden utgår den 2015.

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista.....	3
Närvarorätt.....	3
För kännedom	3
Rapport från styrgruppen för bildandet av Region Norrbotten.....	3
Rapport från Internationella beredningen	4
Landstingsdirektörens rapport	4
Finansplan 2016 – 2018.....	4
Styrelsens beredning och svar på patientnämndens rapport 2014	6
Tandvårdstaxa.....	9
Återremitterat ärende: Uppdrag 2016 för fullmäktiges beredningar	10
Rätt att under år 2015 underteckna vissa handlingar	14
Borgensförbindelse Kommuninvest	14
Projektdirektiv för Region Norrbotten.....	15
Komplettering till Kulturplan 2014- 2016 med revideringar inför 2016.....	16
Utveckling av mammografiverksamheten i Norrbottens län	17
Strategi för invånartjänster 2016-2018	22
Avveckling av styrgrupp för Kiruna sjukhus.....	23
Revisionsrapport Jämlik barnhälsovård.....	24
Revisionsrapport Verksamhetschefens ledningsansvar	25
Yttrande över remiss Nästa fas i e-hälsoarbetet (SOU 2015:32).....	26
Yttrande över betänkandet Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:44).....	29
Yttrande över En ny regional planering – ökad samordning och bättre bostadsförsörjning (SOU 2015:59).....	32
Risk- och sårbarhetsanalys inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	33
Bidrag till Ice Music in Swedish Lapland.....	34
Bidrag till Moving Art Project.....	37
Bidrag till Festspelen i Piteå	41
Medfinansiering WIRMA.....	43
Ansökan om finansiering av satsningen på unga forskare på stiftelsen Norrbottens forskningsråd	45
Ägardirektiv till Almi Företagspartner Nord AB.....	48

§ 208

Val av protokolljusterare

Ledamoten Mattias Karlsson (M) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 209

Slutlig föredragningslista

Slutlig föredragningslista för sammanträdet fastställs.

§ 210

Närvarorätt

Beslutas att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 211

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 212

Rapport från styrgruppen för bildandet av Region Norrbotten

Ordföranden Maria Stenberg (S) rapporterade att styregruppens första möte är inställt eftersom gruppen kommer att delta i ett möte med indelningskommittén den 4 november.

Norrbottens representanter har haft ett första möte med Sveriges kommuner och Landsting som främst omfattade information om direktiven.

§ 213

Rapport från Internationella beredningen

Glenn Berggård (V), ordförande i Internationella beredningen, lämnar rapport enligt bilaga.

§ 214

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-15

Ärendebeskrivning

Landstingsdirektörens rapport enligt bilaga.

§ 215

Finansplan 2016 – 2018

Dnr 4-15

Ärendebeskrivning

I november varje år ska fullmäktige besluta om en finansplan. Planen innehåller en uppdatering av de ekonomiska förutsättningarna, skattesats, treårsbudget och ramar. Dessa kan skilja sig från den strategiska planen för den aktuella perioden och det har landstingsstyrelsen att förhålla sig till.

I den strategiska planen fick styrelsen i uppdrag att i finansplanen identifiera ytterligare områden för intäktsökningar och/eller kostnadsreduktioner under planperioden för att nå fullmäktiges mål.

Landstinget har en lägre nettokostnadsutveckling än snittet i riket men en högre kostnadsnivå. Beslutade åtgärder under 2015 ska genomföras och verksamheten ska nå målet om en kostnadseffektiv verksamhet. Verksamheterna folktandvård, kultur och utbildning, kollektivtrafik, näringspolitik samt landstingsdirektörens stab och uppdrag har ett ökat resultatkrav 2016 som innebär att intäkterna ska ökas alternativt att kostnaderna ska minskas med motsvarande 1,6 procent utöver kravet 2015.

Trots dessa åtgärder föreligger en obalans, intäkterna täcker inte landstingets kostnader, intäktsutvecklingen är lägre än kostnadsutvecklingen och landstinget har landets lägsta landstingsskatt.

I finansplanen föreslås därför en skattehöjning med 1,16 från 10,18 till 11,34.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige besluta:

- 1 Skattesatsen fastställs till 11,34 kr.
  - 2 Finansplan 2016-2018 antas.
-

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Maria Stenberg (S):

- Skattesatsen fastställs till 11,34 kr.

Yrkande 2

Mattias Karlsson (M) och Lars-Åke Mukka (C):

- Skattesatsen ska vara oförändrad.

Yrkande 3

Kenneth Backgård (NS):

- Skattesatsen fastställs till 10,73 kr.

Yrkande 4

Jens Sundström (FP):

- Skattesatsen fastställs till 10,43 kr.

Yrkande 5

Maria Stenberg (S):

- Förslag till Finansplan 2016-2018 fastställs.

Yrkande 6

Mattias Karlsson (M):

- Moderaternas förslag till Finansplan 2016-2018 fastställs.

Yrkande 7

Kenneth Backgård (NS):

- Norrbottens sjukvårdspartis förslag till kompletteringar och ändringar i Finansplan 2016-2018 fastställs.

Yrkande 8

Lars-Åke Mukka (C):

- Centerpartiets förslag En väg för ekonomi i balans för Norrbottens läns landsting fastställs.

Yrkande 9

Jens Sundström (FP):

- Finansplanen anpassas i övrigt utifrån de förändringar till strategisk plan som Folkpartiet föreslagit.

Propositionsordning 1

Ordföranden ställer proposition på yrkandena 1-4 och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Propositionsordning 2

Ordföranden ställer proposition på yrkandena 5-9 och finner att yrkande 5 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation 1

Av Mattias Karlsson (M) till förmån för yrkande 2 och 6.

Reservation 2

Av Kenneth Backgård (NS), Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS), och Doris Messner (NS) till förmån för yrkande 3 och 7.

Reservation 3

Av Lars-Åke Mukka (C) till förmån för yrkandena 2 och 8.

Reservation 3

Av Jens Sundström (FP) till förmån för yrkande 4 och 9.

§ 216

Styrelsens beredning och svar på patientnämndens rapport 2014

Dnr 3494-15

Ärendebeskrivning

Patientnämndens rapport för 2014 redovisades till landstingsfullmäktige i februari 2015. Fullmäktige beslutade att landstingsstyrelsen får i uppdrag att svara på patientnämndens frågor samt redovisa hur de brister nämnden uppmärksammat ska åtgärdas.

Inkomna klagomål till patientnämnden kan sammanfattas i nedanstående punkter:

- Främst ses ärenden rörande felaktig, fördröjd eller utebliven behandling.
- Bristande kommunikation utgör cirka 25 procent av synpunkterna totalt och inom närsjukvården så rör synpunkter på kommunikation till 70 procent patienter som är kvinnor.
- Det finns en stark koppling mellan kommunikationsproblem och brister i behandling.
- Patienter i östra Norrbotten lämnar flest ärenden i förhållande till antal invånare.
- Ärendena innefattar cirka tre procent med synpunkter på vård i kommunerna.

Förslag till yttrande och beslut

Landstingsstyrelsen föreslås lämna följande yttrande och beslutsförslag till fullmäktige:

Brister i kommunikation, informationsöverföring och bemötande

Kommunikation och informationsöverföring är riskområden i vården och en vanligt förekommande bakomliggande orsak till vårdskador. Det kan vara brister i kommunikationen mellan vårdpersonal och patient/närstående eller bristande informationsöverföring mellan olika aktörer i vårdprocessen kring en patient.

I landstingets ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns verktyg för säker kommunikation och informationsöverföring. Verktygen heter SBAR och Teach-back och införandet pågår i landstinget. SBAR är en modell för överföring av muntliga budskap om patienter både inom ett vårdteam och mellan olika vårdenheter. Teach-back är en modell för kommunikation mellan patient och vårdpersonal. Förutom detta pågår också arbete med att ta fram skriftliga informationsblad till patienter och närstående, som ett komplement till muntligt information. Landstinget arbetar med att införa standardiserade vårdförlopp (SVF) vilket förväntas bidra till ökad patientsäkerhet och förbättrat vårdflöde.

Fel och brister i remisshanteringen har också identifierats som orsak till fördröjd vård och behandling. I landstinget finns en övergripande remissrutin som syftar till att säkra hanteringen av remissflöden, behörigheter och dokumentationsskyldighet i det vårdadministrativa journalsystemet. En ny rutin för remisshantering mellan specialiserad vård och primärvård är utarbetad och håller på att implementeras i verksamheterna.

Från och med våren 2016 kommer patienter att kunna läsa sina journalanteckningar via e-tjänsterna på 1177.se. De kommer att kunna läsa journalanteckningar som är skrivna från och med 1 september 2015. Det här är ett viktigt steg i utvecklingen mot att stärka patientens ställning i vården. Många patienter vill idag informera sig om sin sjukdom och vara delaktiga i besluten kring behandlingen. Genom att göra journalerna lättillgängliga underlättas detta för patienterna.

Behovet av ett stöd för struktur och regelverk kring dokumentstyrning/hantering i verksamheten har lett till att ett dokumenthanteringssystem (VIS – verksamhetens informationssystem) har utvecklats och håller på att implementeras i verksamheten.

Brister i bemötande kan leda till svårigheter i informations- och kommunikationsöverföringen mellan patient och hälso- och sjukvårdspersonal. Landstingets inställning är att både patienter och närstående ska bemötas med respekt och ges möjlighet att vara medskapare i vård och behandling. En åtgärd är att stärka värdegrundsarbetet och stödja chefer och medarbetare i etiska frågor. Landstinget har därför, sedan 2012, påbörjat införandet av etiska ombud. Etikombuden medverkar i planeringen av etikarbetet utifrån landstingets värdegrund, etiska dokument, yrkesetiska riktlinjer, lagar och föreskrifter. Sedan 2014 finns också ett etiskt råd i landstingets. Rådet ska bland annat stödja ledning och medarbetare i etiska frågor och främja kunskapsutvecklingen inom det etiska området.

Att landstinget har en hög patientsäkerhetskultur är viktigt. Ett uttryck för kulturen i en organisation är ledarnas och medarbetarnas attityder och förhållningssätt till patientsäkerhet. För att förbättra patientkulturen arbetar landstinget med verktyg som reflekterande samtal runt bemötandefrågor, policydokument för bemötande av patient/närstående och uppföljning och analys av bemötande- och kommunikationsavvikelser samt inkomna ärende

från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och patientnämnden. Rapporterna/avvikelserna analyseras och rapporteras i patientsäkerhetsberättelsen.

Brister i vård och behandling

Brister i vård och behandling som leder till felaktig eller missad diagnos ska registreras och hanteras i landstingets avvikelshanteringssystem. Om bristerna är allvarliga och kan leda till att patient riskera att drabbas av en vårdskada eller drabbas av en vårdskada (en skada som uppstår under vård och behandling och som varit undvikbar) ska händelsen utredas i enlighet med de föreskrifter som finns för utredning av vårdskador och lex Maria. I landstinget finns rutiner och riktlinjer för handläggning och utredning. Utredningen ska komma fram till åtgärder som förhindrar upprepning. I det systematiska patientsäkerhetsarbetet ingår att följa upp och ta lärdom av inträffade händelser samt verka för att hitta effektiva åtgärder som förhindrar upprepning samt arbeta riskförebyggande.

Kommunikationsärenden bland kvinnliga patienter i närsjukvården

Någon analys av bakomliggande orsaker till att kvinnliga patienter är överrepresenterade i kommunikationsärenden är inte genomförd i landstinget. I landstingets avvikelshanteringssystem för 2015 är mer än hälften av registrerade avvikelser rörande kommunikation- och informationsöverföring inte registrerade vad gäller kön, vilket är en brist. Av de avvikelser där kön är angivet ses en kvinnlig dominans. Landstinget behöver förbättra rapporteringen och uppföljningen med fokus på könsuppdelad statistik. Landstingsstyrelsen föreslår att en närmare analys av bakomliggande orsaker genomförs och används som underlag för att utjämna eventuella skillnaderna mellan könen.

Ärenden från östra Norrbotten

Den höga sjukligheten hos befolkningen i kombination med läkar- och specialistsjuksköterskebristen har inneburit en ökad belastning på vårdpersonalen. Detta i sin tur har fått konsekvenser för kroniskt sjuka patienter med uteblivna kontroller och behandlingar.

Problem och brister i patientsäkerheten resulterade i anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Tillsynsmyndigheten IVO beslutade att öppna ett tillsynärende av patientsäkerheten. Som en följd av tillsynen har patientsäkerhetsarbetet intensifierats för att åtgärda upptäckta brister. I arbetet har ingått att informera patienter och närstående om vart de kan vända sig med synpunkter och klagomål. Den höga andelen ärenden från östra Norrbotten kan vara en effekt av det arbetet. För ett effektivt patientsäkerhetsarbete måste både patienter, närstående och hälso- och sjukvårdspersonal bidra till att anmäla risker, tillbud och händelser. Landstinget ser positivt på att patienter och närstående hör av sig till hälso- och sjukvården när vården brister. Synpunkter och klagomål är viktiga för att upptäcka brister och utgör underlag för det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

Information om patientnämnden

I första hand är målet att patienter/närstående lämnar sina klagomål och synpunkter direkt till den verksamhet som berörs. Klagomålet ska dokumenteras som en avvikelse i landstingets avvikelshanteringssystem. Verksamheten ska alltid informera om möjlighet att vända sig till patientnämnden och IVO med sina synpunkter men också till Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag (LÖF) för anspråk på ersättning vid inträffad skada. I landstingets ledningssystem finns en generell riktlinje för klagomålhantering. I den finns angivet att patient snarast ska informeras vid inträffad vårdskada och att

information ska ges vart patienter/närstående kan vända sig om de inte är nöjda med verksamhetens sätt att hantera klagomålet. Landstingsstyrelsen påpekar att det är viktigt att enheter upprättar lokala rutiner utifrån den övergripande riktlinjen för klagomål och avvikelshantering.

Andra åtgärder som genomförs i landstinget med inriktning mot att höja kunskap och kompetens är patientsäkerhetsutbildningar och framtagande av informationsmaterial till patienter och närstående.

Information om rätten till stödperson

Länets psykiatriska verksamheter har sedan ett flertal år tillbaka gemensamma rutiner för att säkerställa god vård och behandling vid tvångsvård. Rutinerna uppdateras kontinuerligt och egenkontroller utförs månadsvis. I egenkontrollerna följs upp att patienter får sina rättigheter tillgodosedda och i det ingår patientens rättighet att bli erbjuden en stödperson. Patienterna får information vid intagningen och denna information upprepas senare till patienten muntligt och i förekommande fall även skriftligt. Då vårdtiderna vid tvångsvård ofta är korta upphör tvångsvården för många redan inom några få dygn vilket är en orsak till att få personer tackar ja till en stödperson. Förhållandena är de omvända när vårdtiderna är längre där fler personer tackar ja till en stödperson.

Uppdrag och uppföljning

Grunden för hög patientsäkerhet är ett väl fungerade systematiskt arbete och goda kunskaper i patientsäkerhetsfrågor på alla nivåer. Arbetet ska utgå från landstingets ledningssystem för systematiskt patientsäkerhetsarbete. För ett framgångsrikt patientsäkerhetsarbete krävs insatser på alla nivåer i organisationen.

Landstinget har en patientsäkerhetsstrategi och en handlingsplan med aktiviteter som omfattar de bristområden landstinget har identifierat. Dessa överensstämmer väl med de påtalade brister som patientnämnden lyfter fram i sin rapport. Uppföljningen av patientsäkerhetsstrategin och handlingsplanen sker i ordinarie uppföljningsstruktur och rapporteras i patientsäkerhetsberättelsen.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att godkänna landstingsstyrelsens svar och redovisning av åtgärder relaterat till identifierade brister i patientnämndens rapport 2014.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 217

Tandvårdstaxa

Dnr 3495-15

Ärendebeskrivning

Vuxentandvården inom Folktandvården bedrivs i konkurrens med den privata tandvårdssektorn. Konkurrensneutralitet ska råda mellan de båda sek-

torerna och av det följer att patientintäkterna ska täcka Folktandvårdens kostnader för vuxentandvård. Ökade kostnader inom tandvårdsområdet kommer därför att påverka prisnivån.

För år 2016 beräknas en kostnadsökning för Folktandvården på 2,6 procent på grund av en generell kostnads- och löneökning.

Mot denna bakgrund föreslås en höjning av tandvårdstaxan med 2,6 procent, räknat på den totala intäktsvolymen.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår att fullmäktige beslutar:

Tandvårdstaxan fastställs att gälla från och med den 15 januari 2016.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 218

Återremitterat ärende: Uppdrag 2016 för fullmäktiges beredningar

Ärendebeskrivning

I arbetsordningen för landstingsfullmäktige anges att presidiet föreslår uppdrag för nästkommande år för samtliga beredningar. Uppdraget skall vara i enlighet med målen i den strategiska planen. Slutgiltigt beslut om uppdraget tas av landstingsfullmäktige

Kriterier för val av uppdrag

I sitt arbete med val av uppdrag har presidiet använt följande kriterier:

Länsperspektivet

Resultatet av beredningarnas arbete ska belysa förhållanden över hela länet och för hälso- och sjukvårdsberedningarnas del även kunna jämföras sinsemellan.

In- och omvärldsbevakning

Beredningarnas uppdrag bör ligga i linje med landstingets arbete och harmoniera med signaler och trender från omvärlden.

Påverkansmöjligheter

Uppdragen leder till att utvecklingsmöjligheter kan identifieras och hälsovinster i länet uppnås.

Möjlighet till dialog

Uppdraget måste gå att diskutera i en dialog;

- för hälso- och sjukvårdsberedningarna och Regionala beredningen i ett medborgarperspektiv.
- för Programberedningen i ett patient- och närståendeperspektiv.

Nyhetsvärde

Uppdraget ska innefatta ett nytt ämne eller belysa ett tidigare ämne på ett nytt sätt.

Programberedningen

91 § Landstingets regler och riktlinjer

Programberedningens uppgift, som omfattar hela länet, är att utifrån ett patient- och närståendeperspektiv på verksamhetens innehåll:

- Öka kunskapen om patienters och närståendes behov
- Verka för bättre förståelse och ökad samverkan mellan verksamhetsansvariga och förtroendevalda.
- Lämna rapporter om genomförd verksamhet.
- I sin verksamhetsrapport för året lämna underlag inför styrelsens beredning av landstingsplanen.

Programberedningen har ett särskilt ansvar för att i sitt arbete bevaka och belysa aktuella etik- och prioriteringsfrågor inom det aktuella uppdraget

Regionala beredningen

97 § Landstingets regler och riktlinjer

Regionala beredningens uppgift, som omfattar hela länet, är att inom det regionala utvecklingsområdet:

- Öka kunskapen om medborgarnas behov.
- Verka för bättre kontakter mellan medborgare och förtroendevalda.
- Lämna rapporter om genomförd verksamhet.
- I sin verksamhetsrapport för året lämna underlag inför styrelsens beredning av landstingsplanen.

Hälso- och sjukvårdsberedningarna

104 § NLL:s riktlinjer och regler

Hälso- och sjukvårdsberedningarnas uppgift är att inom sina geografiska områden och utifrån ett medborgarperspektiv på utbudet av hälso- och sjukvård:

- Öka kunskapen om medborgarnas behov, tillgång till och konsumtion av vård i respektive geografiska område.
- Verka för bättre kontakter mellan medborgare och förtroendevalda.
- Lämna rapporter om genomförd verksamhet.
- I sina verksamhetsrapporter för året lämna underlag inför styrelsens beredning av landstingsplanen.

Hälso- och sjukvårdsberedningarna ska i sitt arbete söka samverkan med länets kommuner.

Presidiets förslag

Det är politikens roll att företräda medborgarnas intressen och med detta i fokus inrättades beredningarna 2001 för att i dessa skapa en plattform för medborgardialog. Syftet var bland annat att ta fasta på hälso- och sjukvårds-

lagens skrivningar om att hälso- och sjukvården ska styras med utgångspunkt av befolkningens behov och att den som har störst behov av hälso- och sjukvård skall ges företräde till vården. Under åren som beredningarna har funnits har ett stort antal ämnen avhandlats och många norrbottningar har fått säga sin mening. Meningar som i bearbetad form blivit rapporter till landstingsfullmäktige samt uppdrag till styrelsen och i sin förlängning därmed varit en del av landstingets politiska ledningsprocess.

Det har gått 16 år sedan landstingsfullmäktige beslutade om formen för beredningarnas arbete och under denna tid har utvecklingen inom lagrum, kunskap och kommunikation varit stor. Som exempel ställer den nya patientlagen krav på brukarmedverkan på alla nivåer mot både verksamhet och förtroendevalda samt att ny teknik möjliggör att arbeta på andra sätt. Direktörens stab har bla tillförts en forsknings- och utbildningsavdelning för att kunna komplettera och stödja politiken med fakta och vetenskap innan medborgardialoger och innan rapporternas slutsatser ska tas fram. Trots dessa exempel på utveckling har landstingets organisation och metod för medborgardialog inte förändrats nämnvärt.

Dessutom står landstinget idag inför de förändringar som en eventuell regionbildning kan ge. En region från 1 januari 2017 innebär nya politiska uppdrag för landstinget. En eventuell direktvald politisk organisation i region 2019 eller 2023 är inte osannolikt. Medborgardialogen över en större yta och med skillnader i samhällsservice såsom hälso- och sjukvård ställer sannolikt större krav på planering, genomförande och efterarbete än i en enskild kommun för att medborgarna ska få komma till tals med sina förtroendevalda. Så oavsett politisk organisation eller regionens storlek så kommer en väl utvecklad och genomförd medborgardialog, som en naturlig del i landstingets politiska ledningsprocess, sannolikt att behövas. Med anledning av ovanstående föreslår presidiet att beredningarna under 2016 gemensamt arbetar med följande uppdrag:

Uppdrag 2016 Medborgardialog

Vilket behov har norrbottningarna av dialog med landstingspolitikerna?

- *Hälso- sjukvårdsberedningarna* ska inrikta sig på frågan om hur norrbottningarna idag och i framtiden vill ha sin medborgardialog med förtroendevalda vad gäller hälso- och sjukvård samt tandvård. I uppdraget ingår även att samtala om människors behov av invånartjänster¹ och på vilket sätt tjänsterna möter norrbottningarnas behov av information och kommunikation med hälso- och sjukvården?
- *Programberedningen* ska ur ett patient- och närståendeperspektiv inrikta sig på frågan om medborgardialog gentemot patientgrupper, verksamhet, och andra samarbetsparter.
- *Regionala beredningen* ska inrikta sig på frågan om medborgardialog med aktörer inom det regionala utvecklingsområdet. Regionbildningen och behov av medborgardialog i samverkansformer och politiskt beslutande organ ska ligga i fokus.

Beredningarnas rapporter ska redovisa utvecklingsområden för landstingets medborgar- och patientdialog.

---

¹ Invånartjänster består bl.a. av 1177 vårdguidens webbplats (1177.se), 1177 vårdguidens e-tjänster och 1177 vårdguiden på telefon (sjukvårdsrådgivningen)

Presidiet föreslår även att landstingsstyrelsen ansöker om att Norrbottens läns landsting ska medverka i SKL:s utvecklingsprojekt ”Masterclass– medborgardialog i styrning.

Stöd för uppdraget i landstingets styrdokument

Landstingets värdegrund betonar demokrati genom: Alla människors lika värde, kreativitet, engagemang, delaktighet och ansvarstagande samt öppenhet och samverkan.

I den **strategiska planen** är ett av målen ”nöjda medborgare”, vilket uppnås genom följande **framgångsfaktor**: ”Högt förtroende för verksamheten Dialog förs på olika nivåer med medborgarna om behov och utbud. Tydlig information om beslut, resultat, verksamhet och prioriteringar så att norrbottningarna känner sig delaktiga som medborgare. Arbetet för att tillgodose norrbottningarnas behov genomsyras av en humanistisk människosyn där alla människor är unika och har lika värde.”

I **landstingsstyrelsens plan**: ”Ta fram förslag på samverkansformer med kommuner, näringsliv, länsstyrelsen, myndigheter och samhällsaktörer som svarar mot det nya uppdraget. Ta fram principer för medborgardialog som svarar mot det nya uppdraget.”

I **landstingets kommunikationsplan**: ”Förtroendevalda och den politiska ledningen kommunicerar beslut, mål och inriktningar till medborgarna”

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår att landstingsfullmäktige beslutar:

- 3 Förslaget till uppdrag 2016 för beredningarna fastställs.
- 4 Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att ansöka om att landstinget ska delta i SKL:s utvecklingsprojekt ”Masterclass– medborgardialog i styrning”

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Maria Stenberg (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Mattias Karlsson (M), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP):

Landstinget brottas med ett allvarligt ekonomisk underskott som innebär att landstingsstyrelsen har fattat beslut om effektiviseringsåtgärder men det innebär också att det måste till ytterligare åtgärder för att få ned landstingets kostnadsvolym. Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag:

- Att landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige att inte ge fullmäktiges beredningar något uppdrag för år 2016 och på så sätt reducera landstingets politiska kostnader.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation

Av Mattias Karlsson (M), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP) till förmån för yrkande 2.

§ 219

Rätt att under år 2015 underteckna vissa handlingar

Dnr 3497-15

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har att fastställa vem eller vilka som ska ha teckningsrätt för landstinget under år 2015.

Förslag till beslut

- 1 Landstingsstyrelsens ordförande Maria Stenberg och landstingsdirektör Veronika Sundström var för sig, eller den de i sitt ställe för särskilda fall utser, ges fullmakt att för landstinget fr o m 1 november 2015 underteckna avtal, kontrakt, låne-, köpe-, borgens- och andra jämförbara handlingar.
- 2 Som villkor för fullmakten gäller att beslut i den sak respektive handling avser ska ha fattats av behörig instans inom landstinget.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 220

Borgensförbindelse Kommuninvest

Dnr 3496-15

Ärendebeskrivning

För att Kommuninvest i sin upplåning ska få bästa möjliga kreditvillkor på lånemarknaden återfinns i föreningens stadgar som villkor för medlemskap, att samtliga medlemmar enligt separat tecknad borgensförbindelse ska ansvara solidariskt såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Samtliga medlemmar har tecknat borgensförbindelse. Norrbottens läns landsting utfärdade sin borgensförbindelse den 12 september 2006.

Ett borgensåtagande är enligt lag endast giltigt i tio år från den dag då åtagandet ingicks. Giltighetstiden för Norrbottens läns landstings borgensåtagande kommer således inom kort att löpa ut.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Att Norrbottens läns landsting bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 12 september 2006 ("Borgensförbindelsen"), vari Norrbottens läns landsting åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) ("Kommuninvest") förpliktelser, alltså gällande samt att Kommuninvest äger företräda Norrbottens läns landsting genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer.
- 2 Att utse Maria Stenberg och Veronika Sundström att för landstingets räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 221

Projektdirektiv för Region Norrbotten

Dnr 899-15

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen beslutade 4 mars 2015 om att förnya ansökan till regeringen om att överta det regionala tillväxtansvaret och därmed bli region. Styrelsen beslutade även att inrätta en politisk styrgrupp med uppdrag att ta fram förslag på politisk organisation och samverkansformer med länets kommuner och andra samhällsaktörer.

Ett projektdirektiv för regionbildningen har tagits fram och ska ligga till grund för genomförandet. Då arbetet är av strategisk betydelse för landstinget fastställs direktivet i landstingsstyrelsen.

Genomförandet av Region Norrbotten ska göras inom befintlig verksamhet men uppskattningsvis kommer en budget om 2 mkr behövas för genomförandedelen.

Bilaga: Projektdirektiv Region Norrbotten.

Förslag till beslut

- 1 Projektdirektiv för Region Norrbotten fastställs.
- 2 Medel till regionbildningen anvisas i finansplanen.
- 3 Projektets fortskridande avrapporteras löpande till den politiska styrgruppen som i sin tur rapporterar till styrelsen.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 222

Komplettering till Kulturplan 2014- 2016 med revideringar inför 2016

Dnr 2149-10

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Norrbottens län arbetar sedan 2010 enligt den beslutade kultursamverkansmodellen. Enligt regleringsbrev till Statens Kulturråd ska respektive region/län tillhandahålla en kulturplan som sträcker sig över tre år. Ansvarig för respektive plan är landsting/regioner. Norrbottens första kulturplan gällde för åren 2011- 2013. Norrbottens nuvarande kulturplan gäller från 2014- 2016 och kan sägas innehålla båda kartläggning och framtidsvisioner förutom mål för kulturutvecklingen under perioden.

En viss revidering behöver ske inför varje år för att Statens Kulturråd ska kunna ta ställning till utbetalning av de så kallade koffertmedlen, vilka är en del av kultursamverkansmodellen. Underlaget till revideringen för år 2016 är berett i Kulturbedningen, som ställer sig bakom innehållet. Kompletteringen grundar sig på årliga kommunbesök i 14 kommuner, temadialoger med konstföreträdare för olika genrer, kommun- och landstingsträffar med ansvariga tjänstemän, arbetet i kulturplanens arbetsgrupper och samråd med nationella minoriteter och folkbildning.

Målformuleringar som inte längre är aktuella revideras och formuleringar för särskilda insatser under 2016 läggs in som kompletteringar i planen. Ekonomisk översikt och äskanden från den statliga nivån finns beskrivna.

Revideringar 2016

- Målet med förverkligande av dansinstitutionen tas bort liksom målet att skapa en tillförlitlig finansiering för att förverkliga tanken på en professionell kör i Norrbotten.
- För mål 3 gällande barn och unga finns förtydliganden bland annat gällande stöd till Skapande skola -verksamhet och stöd till arbete för att nå målet att Kulturskolor ska finnas i alla länets kommuner år 2016.
- För att stärka Kulturella och kreativa näringar i länet finns tydligare insatser formulerade.
- Ett särskilt fokus läggs på 2016 som ett Mångfaldsår. Detta mål är formulerat i Kulturplanen 2014- 2016. Målet aktualiseras och får en extra angelägenhet och tyngd utifrån rådande flyktingsituation.
- För mål 6, *Kultur ska användas för att stärka norrbottningarnas hälsa*, gäller att under 2016 slutföra den landstingsövergripande strategin för kultur och hälsa och genomföra dansprojekt för unga med psykisk ohälsa i Boden och Haparanda.

Finansiering

- Gällande ekonomin presenteras inga uppräknings för verksamheter. De uppräknings som förekommer är avsedda till nya fasta lokalkostnader. Dessa avser Norrbottensmusikens nya lokaler i Piteå på Acusticum samt Norrbottens museums utökade lokaler vid Björkskatan. De utökade kostnaderna inryms i divisionens befintliga ramar.
- Norrlands nätverk för musikteater och dans, NMD:s bidrag reduceras med hälften på grund av förändrad fördelning av medel.
- Havremagasinet får viss uppräknings gemensamt med Bodens kommun. Motsvarande förhållande gäller Norrbottensteatern som medfinansieras med Luleå kommun.
- I övrigt specificeras framtida behov av ekonomiska insatser för Länskonstmuséet i Kiruna och för Konsthall Tornedalen i Övertorneå kommun.
- Övriga verksamheter bibehåller 2015 år nivå alternativt får de en reduktion av bidraget.

Eftersom särskild uppföljning och utvärdering ska ske enligt förutsättningar presenterade av Kulturrådet och Myndigheten för Kulturanalys, innehåller 2015 års komplettering endast begränsad redogörelse för vissa pågående aktiviteter och resultat för 2015.

Alla avsnitt i Kulturplanen 2014- 2016 berörs ej, men merparten har i lägre eller högre grad vissa kommentarer.

Yttrande och förslag till beslut

Föreslagna revideringar är väl underbyggda genom en mängd dialoger, samverkan och beredningsarbete. Kulturbereidningen har berett den föreslagna texten och tillstyrker förslaget till ställningstaganden och text för år 2016 Landstingsstyrelsen föreslås fatta följande beslut:

- Revideringar för Kulturplan 2014- 2016 avsedda för år 2016 antas.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 223

Utveckling av mammografiverksamheten i Norrbottens län

Dnr 3498-15

Ärendebeskrivning

Då frågan om hur mammografiundersökningarna ska organiseras har varit aktuell i flera omgångar har division Länssjukvård utarbetat en konsekvensanalys rörande den framtida mammografiverksamheten i länet. I denna konstateras bland annat att bröstcancerdiagnostiken förändras, nya undersökningar tas i bruk och trenden går mot att erbjuda individualiserad hälsokon-

troll för olika riskgrupper med olika undersökningsmetoder. Detta tillsammans med konstaterade brister kring uppställningsplatser och service samt en minskad befolkning i inlandet leder till svårigheter att bedriva modern bröstcancerdiagnostik i mobil verksamhet i framtiden. Mot bakgrund av detta behövs ett inriktningsbeslut på kort och längre sikt för mammografiverksamheten i länet.

Nuläge

Hälsokontroller med mammografi är ett erbjudande från landstinget som riktar sig till kvinnor mellan 40-74 år. I dagsläget är patientavgiften 200 kr. Screeningverksamhet omfattas inte av högkostnadsskyddet för öppenvård och ingår inte i landstingets regelverk för sjukresor. I regeringens höstbudget föreslås avgiftsfri mammografiscreening för alla kvinnor från och med 1 juli 2016.

Mammografiverksamheten i Norrbotten består av klinisk verksamhet (bild-diagnostik och vävnadsdiagnostik) och hälsokontroller i form av digital mammografiscreening. Den kliniska verksamheten bedrivs vid Sunderby sjukhus och hälsokontroller utförs i en fast enhet på Stadsvikens hälsocentral samt i två mobila enheter. Mammografiscreening bedrivs idag i Piteå, Arvidsjaur, Älvsbyn, Luleå, Kalix, Jokkmokk, Gällivare, Kiruna, Pajala och Haparanda. Sedan 2009 besöker de mobila enheterna inte längre Arjeplog, Övertorneå och Överkalix.

Ur ett nationellt och internationellt perspektiv är deltagandet i hälsoundersökning med mammografi i Norrbotten mycket högt med 84 procent. Av de 16 procent som inte deltar är det 3-4 procent som istället deltar i årliga kontroller på grund av operation av bröstcancer eller av ärftlighet med känd förhöjd riskfaktor för bröstcancer. Om dessa kvinnor räknades in i hälsoundersökningen skulle Norrbotten visa ett generellt deltagande på 87-88 procent. Norrbotten ligger även bland de främsta gällande överlevnad i bröstcancer i Sverige.

Mammografivagnar har i idealfallet en livslängd på tio år. För landstingets två mobila enheter skulle det innebära att mobila enheterna behöver avyttras till år 2020.

Konsekvensanalys

I den konsekvensanalys som genomförts av division Länssjukvård framkommer att allt eftersom nya undersökningsmetoder för screening introduceras blir mobil verksamhet allt mer kostnadskrävande och svår att bedriva.

I ett framtidsperspektiv förväntas bröstdiagnostiken blir mer nyanserad och screeningen mer differentierad utifrån vilken riskgrupp kvinnan tillhör t ex ålder, arv och brösttätthet. Trenden går mot att erbjuda individualiserad hälsokontroll för olika riskgrupper med olika undersökningsmetoder. Bröstcancer växer i genomsnitt snabbare hos yngre jämfört med äldre kvinnor och det finns vetenskaplig evidens för att screeningintervall med 18 månader för yngre (före klimakteriet), respektive med 24 månader för äldre kvinnor (i klimakteriet) ger bästa effekt.

Med nuvarande system med mobila enheter finns inte möjlighet att särskilja åldersgrupperna utan målsättningen är att i båda åldersgrupperna hålla en intervall på ca 20 månader för en effektiv mammografi och diagnostik. Från 2013 och framåt har landstinget haft svårigheter att upprätthålla intervaller under 24 månader.

Nationellt har digitalisering av mammografiverksamheten föranlett en centralisering av screeningverksamheten av tekniska, praktiska och ekonomiska skäl. Trenden går mot en samordnad screening och klinisk verksamhet, så kallade Bröstcentra.

Inriktning

Sammanfattningsvis kan sägas att bröstdiagnostiken framöver blir mer nyanserad och screeningen mer differentierad utifrån vilken riskgrupp kvinnan tillhör. Trenden går mot att erbjuda individualiserad hälsokontroll med olika undersökningsmetoder. En sådan verksamhet innebär organisatoriska förändringar där de mobila enheterna avvecklas och fasta enheter inrättas på sjukhusorterna. Fasta enheter innebär:

- Individanpassad screening utifrån vilken riskgrupp kvinnan tillhör t ex ålder, arv och brösttätthet.
- Bättre diagnostik med tillgång till nya och/eller kompletterande undersökningsmetoder (ex ultraljud, tomosyntes, MR).
- Möjliggör individualiserat kallelsesystem, jämnare arbetsflöde och bättre arbetsmiljö.
- Möjliggör samordning av personal, verksamhet och undersökningsmetoder. Trenden går mot en samordnad screening och klinisk verksamhet, så kallade Bröstcentra.
- Ökad tillgänglighet för rörelsehindrade kvinnor som idag har svårt att ta sig till de mobila enheterna.
- Ökad produktion pga minskat behov av service och underhåll på samtliga uppställningsorter samt minskad restid för personalen.

Mot bakgrund av ovanstående analys föreslås att befintlig utrustning för screeningverksamhet nyttjas så länge de är funktionella. Under den tiden kommer mammografiscreening att erbjudas även i Arjeplog, Övertorneå och Överkalix. För att möjliggöra screening på dessa orter föreslås att en fast enhet etableras på Piteå äldvads sjukhus. På sikt föreslås mammografiverksamheten koncentreras till fasta enheter på samtliga sjukhus samt Stadsvikens hälsocentral.

Ekonomi

Den beräknade kostnaden för ombyggnation av uppställningsplatser i Arjeplog, Övertorneå och Överkalix uppgår till ca 750 tkr. Ombyggnation för en fast mammografienhet vid Piteå äldvads sjukhus uppgår till ca 2 000 tkr och inventarier/utrustning till 2 550 tkr. Ökade driftskostnader i verksamheten beräknas uppgå till 2 210 inklusive avskrivningskostnader.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av den utveckling som sker inom diagnostik och klinisk verksamhet inom bröstcancervården föreslås landstingsstyrelsen fatta följande inriktningsbeslut:

- 1 Erbjudas mammografiscreening även i Arjeplog, Övertorneå och Överkalix från 2017 så länge mammografivagnarna är funktionella och i drift.
- 2 En fast enhet etableras vid Piteå äldvads sjukhus senast från våren 2017.
- 3 På sikt föreslås mammografiverksamheten koncentreras till fasta enheter på samtliga sjukhus samt Stadsvikens hälsocentral och de mobila enheterna avyttras. Förväntad livslängd för mammografivagnarna är ca tio år vilket skulle innebära att mobila enheter tas ur bruk 2020.

- 4 Mammografiundersökningar blir avgiftsfria från 1 juli 2016. Finansiering sker genom ett ökat generellt statsbidrag och division Länsjukvård erhåller 2 000 tkr i kompensation för minskade patientintäkter under 2016.
  - 5 Ombyggnation för uppställningsplatser i Arjeplog, Överkalix och Övertorneå godkänns. Finansiering 750 tkr sker från ökat generellt bidrag.
  - 6 Ombyggnation för en fast mammografienhet i Piteå godkänns. Finansiering 2 000 tkr sker inom beslutad investeringsram 2016 för fastigheter.
  - 7 Inventarier och utrustning för uppställningsplatser och fast enhet godkänns. Finansiering 2 550 tkr sker från landstingsdirektörens investeringsram 2016.
-

Yrkanden och propositionsordning

Beslutspunkt 1

Yrkande 1

Maria Stenberg (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Mattias Karlsson (M) och Lars-Åke Mukka (C):

- Erbjudna mammografiscreening även i Arjeplog, Övertorneå och Överkalix från 2016.

Propositionsordning 1

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslutspunkt 2

Yrkande 3

Maria Stenberg (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 4

Mattias Karlsson (M):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning 2

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 3 vinner majoritet.

Beslutspunkt 3

Yrkande 5

Maria Stenberg (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 6

Mattias Karlsson (M):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning 3

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 5 vinner majoritet.

Beslutspunkt 4

Yrkande 7

Maria Stenberg (S), Mattias Karlsson (M) och Lars-Åke Mukka (C):

- Beslutsförslaget bifalls.

Propositionsordning 4

Ordföranden ställer proposition på yrkande 7 och finner att det vinner majoritet.

Beslutspunkt 5

Yrkande 8

Maria Stenberg (S), Mattias Karlsson (M) och Lars-Åke Mukka (C):

- Beslutsförslaget bifalls.

Propositionsordning 5

Ordföranden ställer proposition på yrkande 8 och finner att det vinner majoritet.

Beslutspunkt 6

Yrkande 9

Maria Stenberg (S)

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 10

Mattias Karlsson (M):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning 6

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 9 vinner majoritet.

Beslutspunkt 7

Yrkande 11

Maria Stenberg (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 12

Mattias Karlsson (M):

- Inventarier och utrustning för uppställningsplatser godkänns. Finansiering sker från landstingsdirektörens investeringsram 2016.

Propositionsordning 7

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 11 vinner majoritet.

Yrkande 13

Kenneth Backgård (NS) och Jens Sundström (FP):

- En ny beslutspunkt 8 tillförs:
Reseersättning enligt landstingets reglemente ska utgå för dessa undersökningar.

Yrkande 14

Maria Stenberg (S):

- Förslaget till beslutspunkt 8 avslås.

Propositionsordning 8

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 14 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation 1

Av Mattias Karlsson (M) till förmån för yrkandena 2, 4, 6, 8, 10 och 12.

Reservation 2

Kenneth Backgård (NS), Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS) och Doris Messner (NS) och Jens Sundström (FP) till förmån för yrkande 13.

Reservation 3

Lars-Åke Mukka (C) till förmån för yrkande 2.

§ 224

Strategi för invånartjänster 2016-2018

Dnr 3499-15

Ärendebeskrivning

Medborgarnas förväntningar på kontakt med och tillgång till vård ser anorlunda ut idag jämfört med tidigare. Det är ett dynamiskt område i ständig utveckling och förändring som ställer krav på verksamheten samtidigt som rådande strukturer och arbetssätt i vården utmanas. Samtidigt som digitaliseringen möjliggör alternativa kontaktvägar mellan medborgare och vården är det viktigt att säkerställa att personer som inte har tillgång till, eller kapacitet att använda sig av digitala tjänster inte åsidosätts av vården.

Invånartjänster bidrar till bättre hälsa och livskvalitet hos invånare genom att erbjuda kvalitetssäkrad information, vägledning samt effektiva verktyg för att hantera sin egen hälsa och vård. Alla invånartjänster är tillgängliga dygnet runt. De håller hög kvalitet samtidigt som de är säkra och lätta att använda.

Målet är att landstinget tillhandahåller attraktiva e-tjänster som gör invånare delaktiga i sin vård och behandling.

Det strategiska arbetet kommer att fokuseras inom nedanstående prioriterade områden:

- Arbetssätt

- Tjänsteutbud
- Organisation
- Kommunikation

Som komplement till strategin kommer en handlingsplan att tas fram med mål, mått och åtgärder inom respektive prioriterat område.

Förslag till beslut

Strategin för invånartjänster 2016-2018 antas.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 225

Avveckling av styrgrupp för Kiruna sjukhus

Dnr 2302-13

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen beslutade den 11 december 2013 (§ 238) att planering för ett nytt sjukhus i Kiruna skulle inledas omgående med inriktning att det nya sjukhuset skulle tas i drift år senast år 2025.

I landstingsstyrelsens beslut den 28 januari 2015 (§ 14) godkändes processen för planering och uppförande av ett nytt sjukhus i Kiruna. Beslutet omfattade även att en politisk styrgrupp tillsattes för att leda arbetet med att utforma framtidens hälso- och sjukvård i Kiruna.

Yttrande och förslag till beslut

Förutsättningarna för förverkligande av ett nytt sjukhus i Kiruna har ändrats. LKAB:s bedömning är att det befintliga sjukhuset inte kommer att påverkas förrän efter år 2030.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen besluta:

- Styrgruppen för Kiruna sjukhus avvecklas.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 226

Revisionsrapport Jämlik barnhälsovård

Dnr 1072-15

Ärendebeskrivning

På uppdrag av landstingets revisorer har PwC genomfört en granskning av barnhälsovården ur ett jämlikhetsperspektiv. Granskningen syftade till att bedöma om landstingsstyrelsen, som ansvarig vårdgivare, erbjuder en jämlik och kontinuerligt kvalitetsuppföljd barnhälsovård i länet

Revisionens slutsatser

Den sammanfattande bedömningen i revisionsrapporten är att det inte sker någon systematisk uppföljning av mödra- och barnhälsovården för att säkerställa kvalitet och jämlik vård i ett länsperspektiv. Revisorerna konstaterar att det sedan flera år tillbaka finns stora skillnader mellan hälsocentralerna. Vårdgivaren uppmanas att djupare analysera bakomliggande orsaker och vidta åtgärder.

I rapporten konstateras att landstingsstyrelsen inte antagit specifika mål för barnhälsovården, att det finns behov av att förtydliga barnhälsovårdsöverläkarens konsultativa roll samt att resultatet av uppföljningar över barnhälsovården i länet och av barnhälsovårdens basprogram inte efterfrågas.

Yttrande och förslag till beslut

Rapporten läggs till handlingarna med följande kommentarer:

Mål, rapportering och uppföljning

Landstinget arbetar med balanserad styrning som fokuserar på det som är strategiskt viktigt. I enlighet med landstingets styrmodell har fullmäktiges och styrelsens strategiska mål brutits ner i beställaruppdrag och uppdrag till hälso- och sjukvårdsdivisionerna. Uppföljning sker kontinuerligt genom rapporter till varje landstingsstyrelse och fördjupad uppföljning sker i delårsrapporter samt i årsredovisning. Landstingsstyrelsen ger även utredningsuppdrag till landstingsdirektören varav barn och unga utgör ett prioriterat utvecklingsområde för hälso- och sjukvårdsdivisionerna.

Landstinget följer upp tre mål och indikatorer inom mödrahälsovården och tre inom barnhälsovården. Dessa redovisas till landstingsstyrelsen tre gånger per år. Hälsocentralerna kan följa sina resultat kontinuerligt bland annat via datalagret och primärvårdens listningssystem Lisa. Årligen genomförs dessutom tolv fördjupade dialoger då hälsocentralens hela uppdrag och resultat diskuteras.

Barnhälsovårdsöverläkarnas konsultativa roll

I revisionsrapporten framkommer att barnhälsovårdsöverläkarens konsultativa roll inte är ändamålsenlig framförallt vad gäller mandatet att förändra och påverka den barnhälsovård som erbjuds i länet.

Landstingsstyrelsen uppfattar att ansvarsfördelningen mellan verksamhetschef och överläkarna är tydlig. Det är verksamhetschef som ansvarar för hälsocentralens löpande verksamhet i enlighet med Socialstyrelsens all-

männoråd. Barnhälsovårdsöverläkarna är anställda av division Länssjukvård och finns inte i linjeorganisationen för primärvård, utan har en ”ex-pert/konsult”-roll. En överläkare från barnsjukvården Sunderby och en från Gällivare sjukhus har, i sitt uppdrag som barnhälsovårdsöverläkare, att bistå länets barnhälsovård med konsultation, riktlinjer, hälsovårdsupplysning inom barnhälsovården och rådgivning kring vaccinationsprofylax. På motsvarande sätt har en överläkare från kvinnosjukvården uppdrag som mödrahälsovårdsöverläkare och bistår länets mödrahälsovård med riktlinjer, hälsovårdsupplysning och råd om att förebygga eller planera graviditet.

Skillnader i länet och vidtagna åtgärder

Landstinget strävar efter att erbjuda jämlik barnhälsovård i hela länet även om förutsättningarna varierar mellan enheterna.

Landstingsstyrelsen anser att det är viktigt att verksamheterna har ett system som fångar upp föräldrar och barn som behöver mer insatser. Idag erbjuds individuellt utformat stöd till föräldrar och barn för vilka närmiljön innebär en riskfaktor för barnets hälsa. Ett sådant förhållningssätt har stor betydelse för att uppnå en mer jämlik hälsa.

Landstingsstyrelsen poängterar att det är viktigt att årligen följa upp och analysera mödra- och barnhälsovård ur ett jämlikhetsperspektiv. Analysen ska därefter ligga till grund för utvecklingsinsatser som styr mot en likvärdig vård och behandling i hela länet.

Sammanfattningsvis anser landstingsstyrelsen att de åtgärder som föreslås för en förbättrad styrning och uppföljning lägger grunden för en kvalitativ och jämlik vård i länet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 227

Revisionsrapport Verksamhetschefens ledningsansvar

Dnr 3221-15

Ärendebeskrivning

PwC har på uppdrag av landstingets revisorer granskat den interna kontrollen kring verksamhetschefernas roll. Syftet har varit att bedöma om landstingsstyrelsens interna kontroll av det samlade ledningsansvaret är tillräcklig samt om verksamhetscheferna har erforderlig kompetens.

Som ansvarig vårdgivare har landstingsstyrelsen en frihet, utöver lag och författningskrav gällande ledning av hälso- och sjukvården, att organisera, indela och bedriva verksamhet efter lokala förutsättningar. Ansvarig vårdgivare är den som bestämmer vilka befogenheter, rättigheter och skyldigheter samt ansvar en verksamhetschef ska ha.

Granskning visar att begreppet patientsäkerhet är väl definierat men att begreppet god kvalitet och kostnadseffektivitet behöver definieras vidare.

Granskning visar också att kompetenskraven för verksamhetscheferna inte är tydliggjorda och inte heller fullt tillgodosedda. En landstingsgemensam beskrivning av innebörden av verksamhetschefens ledningsansvar saknas.

Granskning visar vidare att former och metoder för uppföljning av ledningsansvaret finns men att uppföljningen inte fullt ut sker enhetligt och systematiserat. Rapporteringen till landstingsstyrelsen säkerställer inte en tillräcklig information av hur det samlade ledningsansvaret utövas och fungerar.

Med hänvisning till ovanstående bedömer revisorerna att landstingsstyrelsen inte i tillräcklig utsträckning tillgodoser en god intern kontroll gällande det ledningsansvar verksamhetscheferna har.

Förslag till beslut

Rapporten läggs till handlingarna med följande kommentarer:

Den nya verksamhetsstrategi som antagits 2015 ger stöd till verksamhetscheferna i hur god kvalitet och kostnadseffektivitet uppnås. Ekonomi- och planeringsavdelningen har tillsammans med representanter från HR-avdelningen, Närsjukvården, Länssjukvården samt Länsteknik tagit fram ett dokument som beskriver det författningsreglerade ledningsansvar som verksamhetschef inom hälso- och sjukvård samt tandvård har. Dokumentet innehåller även de krav och det ansvar som vårdgivaren, ålägger verksamhetschef (Bilaga 1). Övrigt ansvar för chefer kommer att tydliggöras i det ledningssystem som Norrbotten läns landsting påbörjat beskrivningen av under hösten 2015.

Verksamhetsuppföljning samt ekonomisk uppföljning sker via planverk, styrkort samt dialog i linjen. Individuell uppföljning av hur verksamhetschefen lyckas i sin chefsroll sker via medarbetarsamtal. Dessa kan förhållas till dokumentet om det samlade ledningsansvaret. Den chefsutbildning som är under utformning i NLL kommer att innehålla en grundläggande utbildning samt olika spår med fördjupning utifrån behov. Ett område för fördjupning kommer att gälla ledningsansvar för verksamhetschef inom hälso- och sjukvård samt tandvård.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 228

Yttrande över remiss Nästa fas i e-hälsoarbetet (SOU 2015:32)

Dnr 2271-15

Ärendebeskrivning

Norrbottens läns landsting har getts möjlighet att yttra sig avseende remissen *Nästa fas i e-hälsoarbetet*. Socialdepartementet har särskilt bett om synpunkter på de ekonomiska konsekvenserna som beskrivs i förslaget.

Yttrandet ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 27 oktober 2015.

Remissen

Utredningens utgångspunkt har varit att presentera ett förslag som syftar till att förbättra kvaliteten och patient- och brukarsäkerheten genom en ändamålsenlig och säker informationshantering i hälso- och sjukvården, på öppenvårdapoteken och i socialtjänsten. Rätt information i rätt tid för rätt användare är avgörande för att med hög kvalitet kunna uppnå detta.

Utredningen föreslår följande:

- **Bygg upp en samverkansorganisation och tillsätt en nationell samordnare.** Regeringen utser en Nationell samordnare som inrättar samverkansorganisationen och en arbetsprocess. En styrgrupp under ledning av Socialdepartementet och en koordineringsgrupp ledd av E-hälsomyndigheten tillsätts.
- **Inrätta en beslutande nämnd.** En Samverkansnämnd inrättas och blir en nationell aktör med mandat att besluta om grundläggande förutsättningar för informationshantering. Vårdgivare, tillståndshavare för öppenvårdapotek och de som bedriver socialtjänst blir skyldiga att följa nämndens beslut.
- **Skapa tydligare myndighetsuppdrag om gemensam informationsstruktur.** Socialstyrelsen får ett instruktionsenligt ansvar för att i samråd med E-hälsomyndigheten utveckla och förvalta en gemensam informationsstruktur.
- **Förbättra informationshanteringen i läkemedelsprocessen.** Som ett första steg genomförs i januari 2016 lagändringar som möjliggör att legitimerade yrkesutövare i hälso- och sjukvården får tillgång till samma information i receptregister som expedierande personal på öppenvårdapotek och patienten själv redan har. Det andra steget tas i januari 2018 då det införs en ny lagstiftning som reglerar en gemensam läkemedelslista. Nästa steg innebär att information om ordinationer som ges direkt till patienten inom slutenvården tillgängliggörs i läkemedelslistan.
- **Gör huvudmännens ansvar tydligare.** Genom förändringar i Patientdatalagen förtydligas hälso- och sjukvårdens huvudmans ansvar att säkerställa att de vårdgivare som är verksamma med huvudmannens finansiering använder informationssystem som uppfyller kraven på ändamålsenlig och säker behandling av personuppgifter.
- **Ge E-hälsomyndigheten en central roll.** Myndigheten föreslås bli den koordinerande kraften i det nationella e-hälsoarbetet. Myndigheten ska bereda underlag åt Samverkansnämnden. Myndigheten ska också vara personuppgiftsansvarig och ansvara för drift, förvaltning och tillgängliggörande av den gemensamma läkemedelslistan.

Förslag till beslut

Norrbottnens läns landsting yttrar följande:

Landstinget anser att utredningens förslag rörande tillsättande av beredande grupper och beslutsfattare är bristfälliga.

Landstinget ifrågasätter rollen Nationell samordnare då den är oklar och har oklara mandat. Landstinget anser att Samverkansnämndens uppdrag är ottydligt och inte tillräckligt avgränsat i förhållande till redan befintliga aktörer.

Landstinget anser också att representationen från landsting och kommuner är för liten utifrån det ansvar som åligger dessa aktörer.

Landstinget vill säkerställa att man i det fortsatta arbetet tar till vara erfarenhet från landstingens uppbyggnad av och samverkan med Inera gällande ledning- och styrning, beslutsgrupper, nätverk och beslutsprocesser. Befintliga samverkansstrukturer bör nyttjas på bästa sätt.

Landstinget stödjer utredningens förslag om lagändringar för att förbättra informationshanteringen i läkemedelsprocessen.

Landstinget framhåller dock vikten av att förtydliga lagförslaget så att det inte råder något tvivel om att legitimerade farmaceuter och anställda på sjukhus och i primärvård, också ska få tillgång till den gemensamma läkemedelslistan. Förslaget behöver också förtydligas om att direktåtkomst till den gemensamma läkemedelslistan även ska kunna ges vid uppföljning och kvalitetssäkring av en enskild patients läkemedelsbehandling.

Landstinget påpekar att slutenvårdens läkemedelshantering är ett komplicerat område som kräver speciella förutsättningar och lösningar. Denna komplexitet får inte innebära fördröjningar av den gemensamma läkemedelslistan för öppenvården, då den informationen bör prioriteras.

Landstinget anser att utredningens förslag om privatmarkering är bra men att den, för att bli tydlig och få eftersträvad effekt bör definieras i Socialstyrelsens termbank samt regleras i Patientdatalagen och där i förhållande till spärrmarkering.

Landstinget anser att det nya begreppet läkemedelsprocess, istället för ordinationskedja ska definieras i Socialstyrelsens termbank. Landstinget är positivt att det nya begreppet omfattar ordination, expediering och patientens användning. Landstinget anser att det är positivt med nationellt kodverk för ordinationsorsak och att läkemedelsprocessen förtydligas.

Landstinget anser att det är positivt att utredningen uppmärksammar behovet av strukturerad journalinformation. Landstinget anser dock att det är angeläget att utarbeta nationella journalmallar för dokumentation av vårdprocesser.

Landstinget saknar ställningstaganden och resonemang i utredningen om hur patienten påverkas och blir en aktör i utvecklingen. Kravet på interoperabilitet borde tydligare omfatta de e-hälsotjänster som medborgaren användare.

Landstinget stödjer inte utredningens förslag rörande huvudmannens ansvar.

Landstinget anser att utredningens förslag om att huvudmannen ska säkerställa att länets vårdgivare uppfyller kraven på ändamålsenlig och säker behandling av personuppgifter är orimligt. Landstinget stödjer inte heller utredningens förslag om att huvudmannen ska agera mellanhand för avgifter mellan vårdgivare och e-hälsomyndigheten.

Landstinget anser att utredningens konsekvensanalys är bristfällig.

I uppdraget framgår det att utredningen ska göra en ingående konsekvensanalys av sina förslag utifrån att förslagen genomförs respektive inte genomförs. Landstinget anser att konsekvensanalysen är bristfällig och därmed inte kan ligga till grund för resursberäkningar. Landstinget anser att utredningen inte uppfyller sitt uppdrag och därmed måste kompletteras med en konsekvensanalys med tydligare ekonomisk presentation.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 229

Yttrande över betänkandet Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:44)

Dnr 2355-15

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över slutbetänkandet "Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck".

Kommitténs huvuduppdrag har varit att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Strategin utgör en grund för uppföljning och utvärdering av regeringens framtida insatser inom området och omfattar även arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Utredningen konstaterar att mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar stort fysiskt och psykiskt lidande samt är en brottslig gärning. På nationell nivå krävs bättre samordning, struktur och tydlighet. Regeringens satsningar inom områdena har de senaste åren varit omfattande. Flera handlingsplaner har utarbetats med uppdrag till myndigheter och organisationer. En nationell samordnare mot våld i nära relationer har tillsatts, lagstiftningen har förstärkts och forskningen har bidragit med flera studier om våldsutsatthet. Det kan dock ifrågasättas om genomförda insatser har medfört de förbättringar som avsetts.

I slutbetänkandet lämnas förslag på den nationella strategins utformning, innehåll, struktur och målområden under perioden 2016-2025. Förslaget innehåller ingen ny lagstiftning eller reglering som påverkar det kommunala självstyret.

Yttrandet ska vara socialdepartementet tillhanda senast den 23 oktober 2015. Norrbottens läns landsting har dock sökt anstånd för senare inlämning.

Förslag till beslut

Följande yttrande lämnas:

Sammanfattning

Landstinget delar i huvudsak betänkandets förslag till nationell strategi och till de åtta målområden som identifierats. Målområdena överensstämmer med landstingets uppfattning om vad som behöver förstärkas men det är inte helt tydligt hur dessa gagnar arbetet regionalt och lokalt. Särskilt positivt är det att barn, flickor/unga kvinnor och vuxna kvinnor har vartdera egna mål-

områden (i de åtta föreslagna målområden) då deras miljö, behov och upplevelser skiljer sig åt.

Landstinget delar betänkandes förslag om behovet av ett nationellt råd. Det är angeläget att ledamöterna i rådet består av experter från hela landet, inte bara från storstadsregionerna, och att det ingår expertis från tandvård och hälso- och sjukvård. Däremot behöver det förtydligas på vilket sätt ett nationellt sekretariat bidrar till resultat i den praktiska verksamheten.

En nationell strategi som utgår från internationella deklARATIONER och forskning, ger en tydlig styrning och uppföljning på området och stödjer det regionala/lokala arbetet. Landstinget vill betona vikten av målinriktat kunskapsstöd och särskilt framhäva det arbete som genomförs av Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Akademiska sjukhuset, Uppsala. För landstinget är det avgörande att ha tillgång till forskning och metodstöd som är framtagna av och för hälso- och sjukvården. Målanpassad forskning, utbildning och metodstöd är nödvändigt för högspecialiserade verksamheter såsom hälso- och sjukvård och tandvård.

I Norrbotten är arbetet med samverkan påbörjad, med inte fullföljd. Samverkan (såväl intern som extern) är en utmaning som eventuellt kan förbättras tvärasektoriellt genom en nationell strategi, om lokala och regionala aktörer får en tydlig mottagarpart definierad.

Nationalekonom Ingvar Nilsson har på uppdrag av utredningen genomfört socioekonomiska beräkningar och konsekvensanalyser av individuella, organisatoriska och samhällsövergripande kostnader. Analyserna visar både på kortsiktiga och på långsiktiga kostnader för såväl hälso- och sjukvården som för omsorgen, rättsväsendet och skolan. För hälso- och sjukvården kan det handla om kostnader för läkarbesök och andra vårdbesök i primärvården, akut omhändertagande av kroppsskada, terapi inom öppen psykiatri, etc. Landstinget välkomnar förslaget om att ta fram modeller till stöd för den lokala och regionala nivån för genomförande av sådana analyser.

Nedan kommenteras enbart de förslag i betänkandet som har direkt effekt på landstingets i egenskap av arbetsgivare och på verksamhet.

Landstingets som arbetsgivare

2, 4, och 5 Arbetsrelaterat våld, upptäcka våldsutsatta och förövare bland anställda, förebygga våld i arbetslivet, politikernas och cheferns ansvar

Landstinget delar uppfattningen om hur våld i arbetslivet kan förebyggas, där kvinnodominerade sektorer som hälso- och sjukvård är mest drabbat. Genom att följa arbetsmiljölagen och göra regelbundna riskbedömningar och systematiskt arbetsmiljöarbete, kan arbetstagarens risk för hot och våld minska. Även dessa områden bör vara del av nationella riktlinjer, som finns med i styrning och uppföljning. Norrbottens läns landsting har till exempel en vägvisning som stöd till chefer när ens anställda/medarbetare är utsatt för våld i nära relation.

Verksamhet

4. Våldsförebyggande arbetet

Landstinget delar betänkandets slutsatser om behovet av våldsförebyggande arbete på olika nivåer, tidig upptäckt och insatser riktade till särskilt utsatta

grupper. Hälso- och sjukvården har i sammanhanget en viktig roll genom att ställa frågor om våld i nära relation. Norrbottens läns landsting tas upp som ett gott exempel på hur frågan om våld rutinmässigt kan ställas inom mödravård, barnavård och i hälsosamtal som erbjuds alla 30-, 40-, 50- och 60-åringar inom primärvården. Uppdraget kopplat till hälso- och sjukvård och förebyggande arbete är dock inte beskrivet. För genomförande inom hälso- och sjukvård och tandvård är målanpassad forskning och studier viktiga, till exempel ”att ställa frågan om våld som en del av anamnesen” (av Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK) men även föreskrifter som till exempel SOSFS 2014:4 ”våld i nära relation” (Socialstyrelsen)

Utöver de verksamheter som beskrivs i betänkandet, finns flertalet andra verksamheter som frågar om våldsutsatthet inom Norrbottens läns landsting. I landstingets styrkort finns en indikator på antal tillfrågade om våld, som årligen ska följas upp. För att möjliggöra jämförelser i riket vore det värdefullt om det i den nationella strategin lyfts fram värdet av landstingsgemensamma indikatorer för uppföljning.

5. Att arbeta med och förstå våld

En utmaning som lyfts fram i betänkandet är att integrera frågan om våld i ordinarie verksamhet. Om arbetet byggs upp kring enstaka, mycket engagerade och kunniga personer riskerar frågan att bli en satsning som bedrivs ”vid sidan om”. Det resulterar i bristande kontinuitet och genererar inga långsiktiga effekter. Norrbottens läns landsting har därför byggt upp en plattform och struktur för kunskapsförsörjning till såväl chefer som medarbetare. Vidare finns en anvisning för arbetet med våldsutsatta i när relation och rutiner i verksamheterna. Däremot behöver arbetet kontinuerligt utvecklas och förbättras vilket är en utmaning eftersom det förutsätter resurser och samordning, såväl internt som externt.

6. Mäns våld mot kvinnor – samhällets ansvar och åtagande

Det är angeläget att en nationell strategi utgår från internationella deklARATIONER och konventioner, politiska mål och strategier. Det synliggör den röda tråden från internationell och nationell nivå till arbetet på regional och lokal nivå. Arbetet med att identifiera våldsutsatta i vården och erbjuda adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande pågår. Det arbetet får större legitimitet med en tydlig styrning och krav på vårdgivare.

Folktandvården, barnhälsovården och mödravården, ungdomsmottagningar, primärvården och specialistsjukvården är enligt utredningen viktiga verksamheter både när det gäller att upptäcka våld och ge adekvat stöd och vård. I Norrbottens läns landsting är det primärvården som har kommit längst. Det är av vikt att ha en långsiktig nationell strategi och nationella riktlinjer men det är extra utmanande att motivera verksamheterna att arbeta förebyggande och långsiktigt. Där kunde strategin vara mer tydlig.

Det är också angeläget att länsstyrelsens i sitt eventuella utökade uppdrag har en tydlig motpart i respektive regional och lokal aktör. Hälso- och sjukvården lutar sig på socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Risken med ett utökat uppdrag till länsstyrelsen är att området inte får legitimitet i hälso- och sjukvården.

7. Nationell strategi – innehåll, struktur och målområden

Norrbottnens läns landsting vill särskilt trycka på vikten av att Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) får en fortsatt resursstark roll som stöd i forskning, vid utarbetande av metoder och som konsultativt råd i nationella föreskrifter och riktlinjer. För Norrbottens läns landsting har NCKs forskning och metodstöd varit centralt i det interna utvecklingsarbetet med ”våld i nära relation”.

Slutligen vill landstinget mena att detta betänkande har betydelse för kommande betänkande av jämställdhetsutredningen (U:2015:06).

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 230

Yttrande över En ny regional planering – ökad samordning och bättre bostadsförsörjning (SOU 2015:59)

Dnr 2354-15

Ärendebeskrivning

SOU 215:59 En ny regional planering – ökad samordning och bättre bostadsförsörjning är ett slutbetänkande från Bostadsplaneringskommittén.

Bostadsplaneringskommittén föreslår en ny regional planering för ökad samordning och bättre bostadsförsörjning. Kommittén, som tillsattes hösten 2013, har haft i uppdrag att utreda och föreslå sådana förändringar i de regelverk som styr fysisk planering och framtagande av planeringsunderlag på regional nivå som behövs för att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet och en långsiktigt hållbar utveckling i alla delar av landet.

Kommittén lämnar tre huvudförslag:

- Krav på ökad samordning mellan ett antal utpekade planeringsslag (regional planering för transportinfrastruktur, tillväxt och kollektivtrafik samt kommunernas planering för bostadsförsörjning).
- En regional fysisk planering.
- En nationell strategi för fysisk planering och bostadsförsörjning.

Kommittén anser att förslagen bör genomföras den 1 januari 2019 genom bland annat en ny lag om regional fysisk planering.

Förslag till beslut

Följande yttrande avges:

Norrbottnens läns landsting har valt att lämna nedanstående synpunkter rörande rubricerad utredning.

Norrbottnens läns landsting har tagit del av utredningen En ny regional planering – ökad samordning och bättre bostadsförsörjning som redovisar ett antal synpunkter.

Norrbottnens läns landsting ser positivt på en ökad samordning mellan regional planering för transportinfrastruktur, tillväxt och kollektivtrafik samt kommunernas planering för bostadsförsörjning och kan se ett behov av att stärka samverkan mellan de olika planeringslagen för en hållbar utveckling. Med förslaget om en ny regional fysisk planering vill Norrbottens läns landsting understryka vikten av att ett planerings- och samordningsansvar ges till det regionala självstyrelseorganet. En koppling till den regionala politiska nivån kan öka frågornas regionala betydelse liksom kopplingen till den regionala planeringen för tillväxt och attraktiva livsmiljöer.

Även tydlighet i rollerna på de olika nivåerna behöver understrykas, där det kommunala planmonopolet inte ska urholkas.

Norrbottnens läns landsting stödjer förslaget att ta fram en nationell strategi för fysisk planering och bostadsförsörjning samt att inrätta ett nationellt forum för fysisk planering och bostadsförsörjningsfrågor. Med dessa verktyg skapas förutsättningar att öka samordningen och koordinera olika mål mellan involverade aktörer på statlig, regional och kommunal nivå i en nationell strategi.

Som tidigare nämnts är landstinget positiva till ansvaret för den regionala fysiska planeringen men vill påpeka att detta blir ett helt nytt ansvarsområde för landstinget där kompetens idag helt saknas. Det är av yttersta vikt att tillräckligt resurser tillförs ett så viktigt uppdrag. Resurserna behövs för att dels bygga upp kompetens inom området men också för att genomföra de uppdrag som åläggs landstinget.

Utifrån ett regionbildningsperspektiv ser Norrbottens läns landsting också ett behov av att samla planeringsfrågor till den regionala politiska nivån och välkomnar förslaget att samla uppdraget kring regional fysisk planering till samma aktör som har infrastruktur- och kollektivtrafikuppdraget och det regionala tillväxtuppdraget. Även här behöver resurser för det ökade planeringsbehovet och samordningen med infrastruktur- och kollektivtrafikuppdraget säkerställas.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 231

Risk- och sårbarhetsanalys inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Dnr 1974-15

Ärendebeskrivning

Norrbottnens läns landsting har genomfört risk- och sårbarhetsanalys för år 2015. Rapporten ska vara Socialstyrelsen, Länsstyrelsen i Norrbottens län samt MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) tillhanda senast den 31 oktober 2015.

Rapporten

I MSB föreskrift 2015:4 fastslås att landstinget senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till landstingsfullmäktige ska ställa samman och rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys enligt följande uppställning:

- 1 Beskrivning av landstinget och dess ansvarsområde.
- 2 Beskrivning av arbetsprocess och metod.
- 3 Identifierad samhällsviktig verksamhet inom landstingets ansvarsområde.
- 4 Identifierade kritiska beroenden för landstingets samhällsviktiga verksamhet.
- 5 Identifierade och analyserade risker för landstingets ansvarsområde.
- 6 Bedömning av landstingets generella krisberedskap enligt indikatorer som framgår av bilaga.
- 7 Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom landstinget och dess ansvarsområde.
- 8 Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.

Förslag till beslut

Rapporten godkänns.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 232

Bidrag till Ice Music in Swedish Lapland

Dnr 2960-15

Ärendebeskrivning

Tim och Birgitta Linhart/Ice Music in Swedish Lapland ek. förening ansöker om ett tillägg av ekonomiskt stöd på 500 000 kr till säsong 2015-16 (år 3), inom det treåriga projektbidrag som Ice Music har beviljats av Norrbottens läns landsting.

Bakgrund

Projektet står nu inför det sista året av Norrbottens läns landstings treåriga projektstöd till Ice Music. För genomförandet måste baskostnader (uppbyggnad, konserter, marknadsföring, administration och projektledning) vara finansierade på ett stabilt och planerat sätt. Kostnaderna under de två första åren har sett likvärdiga ut och därför baseras kommande säsong på fjolårets ekonomiska sammanställning.

Bakgrunden till denna ansökan är att Länsstyrelsens stöd inte var tidsbundet såsom Landstingets och Luleå kommuns treåriga stöd. Ansökan från Länsstyrelsen beviljades med en lägre summa än den sökta och projektet blev uppmanat att söka företagssponsring från år ett. Projektägarna lyckades få

några sponsorer, men inte i den omfattning som en stabil finansiering av projektet krävde. På grund av detta har projektet varit tvungna att i stort sett förbruka Länsstyrelsens stöd under 2014 och 2015. Inför kommande säsong har Ice Music kvar ca 50 000kr från Länsstyrelsens stöd. Projektledningen har p.g.a den ekonomiska situationen också erhållit ett betydligt lägre arvode under två säsonger och inför 2016 siktar projektet på ett arvode enligt projektbeskrivningens grundplan.

Projektets syfte är att skapa och genomföra Ice Music på Gultzaudden i Luleå som en mångårig kulturell attraktion för Norrbottens turistnäring under vintersäsongen, genom en fast destination för en is-konserthall med is-orkester. Konceptet, som har utvecklats under 15 års tid och genomförts på ett flertal platser runt om i världen, består av orkester med is-instrument, is-konserthall, marknadsföringsmaterial och den expertis som fordras för genomförandet.

Målet är att Ice Music fortsätter vara en världsunik attraktion med konserter som håller hög kvalitet. Projektägarna vill genom projektet skapa stolthet, arbete, nya synsätt på närmiljö samt visa på nya möjligheter för den norrbottniska befolkningen. Projektet vill också ge den nationella och internationella befolkningen ett besöksmål som inte finns någon annanstans.

Genomförande

Projektet, som sträcker sig från slutet av december till början av april, kommer att genomföra 2-3 konserter varje helg under säsong. Den dynamiska effekt som skapas av snö och is i kombination med is-instrumentens musik och effektfull ljussättning ger Ice Music en naturlig marknadsföring och samtidigt ett starkt varumärkesvärde. Is-konserthallen kan också användas till föreläsningar, guidade visningar samt andra evenemang såsom bröllop, dop, konferenser, seminarier och experimentella ljud- och ljusshower mm.

Projektet skapar ett flertal arbetstillfällen samt gynnar turistrelaterade företag, shopping mm i området. Med hög kvalitet förväntas is-konserthallens attraktionskraft att skapa en naturlig tillväxt och efter 2016 vara finansierad av egna medel/intäkter, sponsorer, Luleå kommun och Landstinget. Företagsfinansieringen ökar för varje år och en professionell sponsorsamordnare har anlåtts på provisionsbasis för att öka möjligheterna till ekonomiska samarbetspartners.

Finansiering

Övriga tilltänkta finansierare för denna extra ansökan är Luleå kommun 500 000 kr (beviljat) samt privata finansierare 210 000 kr. Totalt ansöks om extra medel på 1 210 000 kr för år 3.

Tidigare har projektägarna av Norrbottens läns landsting totalt erhållit 1 500 000 kr till projektet Ice Music in Swedish Lapland för år 2013 – 2016. Stödet var 700 000 kr 2013/14, 400 000 kr 2014/15 och 400 000 kr 2015/16. Medel anvisades under förutsättning att Luleå kommun gick in med motsvarande summa, samt att Länsstyrelsen bidrog med medel till projektet. I samband med avslutande av första årets verksamhet har en avstämning av resultat samt planering av de följande åren genomförts.

Projektägarna hänvisar till att dialogen med Landstinget och Luleå kommun under våren 2016 kommer att fortsätta utifrån projektets redovisning av 3 års verksamhet. Syftet är att diskutera behovet av framtida projektstöd och vilken form som är mest lämplig. I dialog med Länsstyrelsen finns det möjlighet att söka investeringsstöd för framtiden, samt ytterligare stöd från EU

samt olika fonder. Det tillägg som nu söks har i dagsläget inte kunnat finansieras på annat sätt.

Förväntade resultat av projektet

Ice Music in Swedish Lapland bidrar till utveckling av besöksnäringen i Norrbotten genom att erbjuda ett unikt koncept för vinterturism med förutsättning att stärka Norrbottens kulturella identitet i övriga Sverige och världen. Efter 2016 förväntas fler sponsorer vilja identifiera sig med Ice Music in Swedish Lapland och därmed minskar behovet av offentlig finansiering.

Yttrande och förslag till beslut

Ice Music har etablerat sig som ett vinterevent i Luleå som lockar till sig lokalbefolkning, besökare från länet i övrigt, nationellt och internationellt. Totalt har 61 konserter i varierande genrer hittills genomförts för allmänheten och under förra säsongen var 63 personer involverade i projektet, däribland 30 musiker. Förändringar har skett gällande utformning av konserthallen och antalet sittplatser har utökats. Förbättringar gällande instrumentens kvalitet har gjorts liksom förändringar i programutbud. Under fjolårets säsong har konserterna kraftigt ökat sin publikbeläggning och projektägarna har sett en stadigt stigande internationell publik.

Ice Music är ett tydligt exempel på utvecklingen av *mål 2* i Kulturplanen 2014- 2016 som anvisar att *kulturen ska vara en motor och pådrivare i länets utveckling*.

Mot ovanstående bakgrund föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Extra medel till år 3 av projektet anvisas med totalt 300 tkr från landstingsstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter. Satsningen är av engångskaraktär för att öka möjligheterna att under innevarande projekttid hitta nya finansörer.
- 2 Den del av projektet, som bidraget avser, utvärderas separat efter projektets slutförande
- 3 Eventuella förändringar i den del av projektet, som bidraget avser, ska ske i samråd med division Kultur och utbildning
- 4 Projektets syfte ska bibehållas
- 5 Vid all annonsering och annan marknadsföring ska anges att projektet erhållit stöd från Norrbottens läns landsting. Landstingets logotype ska användas. Logotyp hittas på www.nll.se/kultur
- 6 Slutrapport med ekonomisk redovisning ska lämnas senast tre månader från projekttidens utgång. Om inte slutrapport inkommer eller det vid uppföljning mot lämnad rapport visar sig att projektet inte följt angiven beskrivning kan återbetalning av stödet eller del därav bli aktuell.
- 7 Om projektet inte är avslutat inom tre månader från angiven sluttid eller påbörjat inom tre månader från angiven starttid, måste beslutet om bidrag omprövas
- 8 Projektet ska genomföras enligt de eventuella villkor som är förenade med beslutet
- 9 Bidrag som beslutats under visst verksamhetsår, men inte är rekvirerade före den 31 maj nästkommande år betalas ej ut.

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Maria Stenberg (S) och Mattias Karlsson (M):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (NS), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation

Av Kenneth Backgård (NS), Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS), Doris Messner (NS), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP) till förman för yrkande 2.

§ 233

Bidrag till Moving Art Project

Dnr 2968-15

Ärendebeskriving

Moving Art AB ansöker om 460 000 kr till projektet *Moving Art Project*.

Bakgrund

Syftet med projektet är att skapa en lustfylld, diversifierad och nyskapande plattform där konstnärer och besökare kan mötas. Projektet vill bidra till att bredda det konstnärliga utbudet och tillgängliggöra det offentliga rummet för icke-etablerade konstnärer, samt tillgängliggöra nya konstupplevelser till en bredare publik i Norrbotten.

Projektets mål är att den jurybedömda konstutställningen *Moving Art Project* under april och maj 2016 ska besöka 10 städer runt om i Sverige, däribland två orter i Norrbotten, Kiruna och Luleå. Utställningen ska enligt projektägarna presentera verk från 100 av de mest begåvade och etablerade kreatörerna inom klassiskt måleri, foto, skulptur, textil och videokonst från hela landet.

Genomförande

Moving Art Project är en turnerande konstutställning som under april/maj 2016 är avsedd besöka Kiruna och Luleå som två av sammanlagt 10 städer på turnéplanen. Parallellt med utställningen bedrivs Moving Art Projects skolprogram MA Academy, bestående av färdiga lektionsplaneringar,

workshops, specialguidningar och sidoutställningen *Young Moving Art*, skapat av skolungdomar. Projektet har för avsikt att ansluta minst 10 skolor, med minst 30 klasser till *Young Moving Art*.

Ansökan för alla kreatörer ska vara öppen under hösten 2015. Sedan ska en oberoende jury välja ut de verk som slutligen ska medverka på turnén. Juryen ska bestå av fyra namnkunniga representanter från konstvärlden samt tre individer som projektledningen tycker arbetar på ett konstnärligt sätt inom sin bransch. Dessa offentliggörs under hösten 2015. Under projektperioden ämnar också projektägarna att anordna diverse inspirationsföreläsningar, panelsamtal, konstnärsmöten och övrigt på utställningsorterna.

Finansiering

Förutom de 460 000 kr som söks från Norrbottens läns landsting, söks 200 000 kr från Kulturrådet, 200 000 kr från Kulturbryggan och 100 000 kr från Innovativ Kultur. Projektägarna Helene Silvander och Anna Gyllenklev går in med 30 000 kr vardera i privat finansiering. Den totala budgeten är på 1 020 000 kr, varav en stor del är tänkt att gå till lönekostnader (400 000 kr) och lokalhyra (320 000 kr). Övriga utgiftsposter utgörs av materialkostnader, transport/resor, logi, marknadsföring och arvode tolkar.

Förväntade resultat av projektet

Förhoppningen är att bidra till en förändrad syn på konstnärens roll och ett Konstsverige där konsten i större grad ligger i centrum och där bedömningsgrunden görs uteslutande på konstverkets konstnärliga kvalitet, hantverk och nyskapande och inte på historiska meriter eller framtida förväntningar. Projektet vill också skapa nya mötesplatser för konstnärligt utbyte och ge unga verktyg för eget skapande och inspiration till kritiskt och analyserande tänkande.

Yttrande och förslag om beslut

Att bredda det konstnärliga utbudet och tillgängliggöra det offentliga rummet för icke-etablerade konstnärer, samt tillgängliggöra nya konstupplevelser till en bredare publik i Norrbotten är en lovvärd ambition.

Det är dock mycket som är oklart i projektbeskrivningen. Det är inte klart vilka personer som ska utgöra jury för bedömningen av de konstverk som ska representeras i utställningen, något som är av stor vikt för hela utställningens kvalitet. Enligt uppställd budget finns ej någon medfinansiering från övriga regioner i landet trots att åtta av tio kommuner där projektet ämnar genomföras ligger i andra delar av landet. Ingen tilltänkt finansiering från andra nämnda samarbetsparter och kommuner finns. I nuläget finns ingen förankring av projektet i de två tilltänkta Norrbottenskommunerna som ska ingå i projektet, Kiruna och Luleå. En första kontakt är tagen med Konstmu-seet i Norr i Kiruna, men de har inte fått någon presentation av projektet eller dess finansiering. Med tanke på den stora ansökta summan från Norrbottens läns landsting kan ett genomförande i två kommuner sägas vara en alltför begränsad Norrbottenssatsning.

Mot ovanstående bakgrund föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut: Norrbottens läns landsting avslår finansiering till projektet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 234

Bidrag till SM-veckan Piteå, En Mästerlig Folkfest

Dnr 2860-15

Ärendebeskrivning

I samband med SM-veckan vinter vill Piteå kommun arrangera En Mästerlig Folkfest och söker för ändamålet 300 000 kr.

Bakgrund

Syftet med projektet är att skapa en kulturell vinterfestival i Piteå. Premiären sker i samband med SM-veckan 2016 och målsättningen är att bli ett årligt återkommande kulturarrangemang. Man vill erbjuda ett brett kulturutbud med tydlig fokus på Norrbottniska uttryck. Festivalen beskrivs som en stadsfest och kulturell vinterfestival. Kommunen önskar samarbeta med Piteås föreningar, kyrkan, skolan (från grundskolans åk 1 till studenterna på LTU) samt näringslivet. Man har även en uttalad avsikt att bjuda in övriga kommuner i Norrbotten som därmed har möjlighet att tillföra sina specifika kulturbidrag till festivalen. Besöksmålet första året är minst 10 000 besökare. Arrangören bedömer målet som realistisk eftersom att premiärårets festival sker i samverkan med SM-veckan.

Genomförande

Invigningen av arrangemanget sker söndag 24 januari med en kortare officiell del och en gratiskonsert på någon av Piteås större scener. Man kommer även att försöka sätta ett nytt världsrekord för Guinness World Record genom att bygga världens största snögubbe/gumma. Efter det följer en vecka av kulturella arrangemang, från 24-31 januari. Det exakta programmet för festivalen är under arbete men en stomme till program ska presenteras 1 oktober.

Finansiering

Övriga tilltänkta finansiärer för SM-veckan är Piteå kommun 4 300 000 kr, andra Norrbottenskommuner 25 000 kr vardera (3 st), Riksidrottsförbundet 75 000 kr, företagssponsorer 300 000 kr samt försäljning och entréintäkter 325 000 kr. Den totala budgeten för projektet är 5 375 000 kr.

Av Piteå kommuns medel beräknas 600 000 kr gå direkt till kulturutbudet och när man tittar närmare på de olika budgetposterna för projektet gör kommunen beräkningen att totalt 1 860 000 kr, direkt eller indirekt, går till kulturfrämjande aktiviteter och marknadsföring under veckan. Även föreningslivet i Piteå med omnejd lägger ner ideella krafter i projektet.

Förväntade resultat av projektet

Syftet med projektet är att skapa en återkommande kulturell vinterfestival och folkfest med bas i Piteå. Ambitionen är att kombinationen av idrott och kultur ska tydliggöra likheter och gemensamma värderingar i de olika uttrycken. Man vill skapa en ökad självkänsla och stolthet i Piteå samt stärka varumärket Norrbotten som kulturbejakande region. Man hoppas även att

arrangemanget ska stärka samarbetsklimatet mellan Piteå kommun, dess föreningsliv och näringsliv.

Yttrande och förslag till beslut

Eftersom Folkfesten genomförs för första gången 2016 och då i ett särskilt sammanhang finns inga jämförelser att göra. Intentionen att sammanföra idrott och kultur är god och intressant och bör i sig bejakas. Kunskapen om Piteå kommuns kompetens gällande festivalgenomföranden har betydelse för ställningstagandet.

Projektet är också i linje med Kulturplanens intention om tvärssektoriella samarbeten och *mål 6* att *Kultur ska användas för att stärka norrbottningarnas hälsa*.

Mot ovanstående bakgrund föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Medel anvisas ur Division Kultur och Utbildnings anslag för kulturbidrag med 150 000 kr som ett engångsbidrag. Bidraget rekvireras tidigast januari 2016.
- 2 Den del av projektet, som bidraget avser, utvärderas separat efter projektets slutförande
- 3 Eventuella förändringar i den del av projektet, som bidraget avser, ska ske i samråd med division Kultur och utbildning
- 4 Projektets syfte ska bibehållas
- 5 Vid all annonsering och annan marknadsföring ska anges att projektet erhållit stöd från Norrbottens läns landsting. Landstingets logotype ska användas. Logotyp hittas på www.nll.se/kultur
- 6 Slutrapport med ekonomisk redovisning ska lämnas senast tre månader från projekttidens utgång. Om inte slutrapport inkommer eller det vid uppföljning mot lämnad rapport visar sig att projektet inte följt angiven beskrivning kan återbetalning av stödet eller del därav bli aktuell.
- 7 Om projektet inte är avslutat inom tre månader från angiven sluttid eller påbörjat inom tre månader från angiven starttid, måste beslutet om bidrag omprövas
- 8 Projektet ska genomföras enligt de eventuella villkor som är förenade med beslutet
- 9 Bidrag som beslutats under visst verksamhetsår, men inte är rekvirerade före den 31 maj nästkommande år betalas ej ut.

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Maria Stenberg (S) och Mattias Karlsson (M):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (NS), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation

Av Kenneth Backgård (NS), Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS), Doris Messner (NS), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP) till förmån för yrkande 2.

§ 235

Bidrag till Festspelen i Piteå

Dnr 2844-15

Ärendebeskrivning

Stiftelsen Festspelen i Piteå ansöker om 400 000 kr till 2016 års arrangemang med Festspel och Sommarakademi.

Bakgrund

Festspelen i Piteå har genomförts i 32 år och fokus har under en följd av år genomförts med ett högkvalitativt musikaliskt utbud på en konstnärligt hög nivå. Norrbottningar har fått möta dels internationella storstjärnor inom den klassiska musiken, dels folkmusik, jazz, lokala artister och gränsöverskridande musikaliska upplevelser i miljöer som öppnar dörrar in till musikens värld. Avsikten har också varit att introducera unga musiker.

Syftet med projektet är att stärka Norrbotten som musik- och kulturregion. Festspelen i Piteå ses som en regional arena med tydligt nationellt fönster där länets stora kultur- och utbildningsinstitutioner inom musikfältet kan finna samarbeten. Festspelen ingår sedan hösten 2015 i en internationell utvald skara av högkvalitativa festivaler i Europa som får bära EFFE loggan (Europe for Festivals Festivals for Europe) som upphöjer Festspelen i Piteå som specifikt utvald bland flertalet hundra festivaler i alla genrer i hela Europa. I samarbete med Musikskolan och Framnäs Folkhögskola arrangeras en sommarakademiturné där särskilt framstående studenter får möjlighet att turnera i länet. På det sättet vill man stärka och lyfta unga musiker i länet. Inom projektet satsar man även på att anlita kvinnliga dirigenter, musiker och solister för att säkerställa ett tydligt ställningstagande för jämställdhet inom den klassiska musikvärlden i länet.

Under 2015 beviljades Festspelen i Piteå och sommarakademien 500 000 kr varav 100 000 kr återbetalades därför att Norrbottens Kammarorkester inte deltog i projektet enligt ursprungsplanen. 2014 beviljades Festspelen 400 000 kr samt 100 000 kr till Sommarakademins turné. Under 2015 satsade man på att öka antalet kontrakterade kvinnliga musiker av hög kvalitet och i redovisningen för året framgår det att man anlidade 53 kvinnor och 74 män.

Genomförande

Arbetet med planerandet av Festspelen börjar i september och pågår året runt. Datum för 2016 års Festspel är inte fastställt men preliminärt hålls ar-

rangemanget den 18-24 juni. Sommarakademin och Framnäs lunchkonserter med elever i sommarakademien och efterföljande turné i Norrbotten kommer sannolikt att ske 17-24 juni 2016. Festspelen planerar följande aktiviteter: Musik för alla, med fri entré till tre klassiska konserter. Konserter anpassade för barn med interaktiva inslag. Nyskriven musik av kvinnliga tonsättare, dirigenter och artister. Konserterna kommer att ske i centrala Piteå: Christinasalen, Studio Acusticum, Kyrkan och Musikhögskolans Aula. Man kommer även att ha arrangemang i någon by utanför centrala Piteå. Betoningen ligger på klassiska konserter med en eller två världsartister inom sitt fält, jazzkonserter och folkmusik från utlandet.

Finansiering

Övriga tilltänkta finansiärer är Piteå kommun 900 000 kr, Barbro Osher Pro Svecia foundation 60 000 kr, Sparbanken Nord 150 000 kr, företagssponsorer 100 000 kr och biljettförsäljning 230 000 kr. Festspelens egen finansiering uppgår till 131 000 kr. Den totala budgeten för projektet är 1 971 000 kr.

Förväntade resultat av projektet

Arrangörens avsikt är att sätta Norrbotten på kartan som högkvalitativ kulturell metropol inom Konstmusiken i övriga Sverige och världen. Man vill även hitta en ny ung publik och bli en central punkt för kvinnors musicerande genom att öka antalet kontrakterade kvinnliga musiker.

Yttrande och förslag till beslut

Festspelen i Piteå har under de senaste åren ändrat inriktning och karaktär. En enhetlig linje i arrangemanget har blivit svårare att uppfatta och ifrågasättande röster har höjts kring kvalitet och utbud. Den klassiska musiken har fått ett allt mindre utrymme. Samtidigt bör framhållas att samverkan mellan utbildningar och institutioner är relevant och viktig och flera programpunkter håller en hög kvalitet. En fortsatt tydlig samverkan mellan LTU, Musikhögskolan i Piteå, Framnäs folkhögskola och Festspelen har betydelse för festspelens dignitet.

Särskild ansökan med turnéplan gällande Sommarakademiturnén för ungdomar som följer efter Festspelen bör inkomma separat.

Projektet är i linje med Kulturplanens *mål 4* om att den *konstnärliga utvecklingen ska ha ett särskilt fokus och att hela länet ska få del av kultur av hög kvalitet*.

Mot ovanstående bakgrund föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Medel anvisas till genomförandet av Festspelen i Piteå 2016 ur Division Kultur och Utbildnings anslag för kulturbidrag med 300 tkr. Bidrag rekvideras tidigast januari 2016.
- 2 Den del av projektet, som bidraget avser, utvärderas separat efter projektets slutförande
- 3 Eventuella förändringar i den del av projektet, som bidraget avser, ska ske i samråd med division Kultur och utbildning
- 4 Projektets syfte ska bibehållas
- 5 Vid all annonsering och annan marknadsföring ska anges att projektet erhållit stöd från Norrbottens läns landsting. Landstingets logotype ska användas. Logotyp hittas på www.nll.se/kultur

- 6 Slutrapport med ekonomisk redovisning ska lämnas senast tre månader från projekttidens utgång. Om inte slutrapport inkommer eller det vid uppföljning mot lämnad rapport visar sig att projektet inte följt angiven beskrivning kan återbetalning av stödet eller del därav bli aktuell.
  - 7 Om projektet inte är avslutat inom tre månader från angiven sluttid eller påbörjat inom tre månader från angiven starttid, måste beslutet om bidrag omprövas
  - 8 Projektet ska genomföras enligt de eventuella villkor som är förenade med beslutet
  - 9 Bidrag som beslutats under visst verksamhetsår, men inte är rekvirerade före den 31 maj nästkommande år betalas ej ut.
-

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Maria Stenberg (S) och Mattias Karlsson (M):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (NS), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation

Av Kenneth Backgård (NS), Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS), Doris Messner (NS), Lars-Åke Mukka (C) och Jens Sundström (FP) till förmån för yrkande 2.

§ 236

Medfinansiering WIRMA

Dnr 2993-15

Ärendebeskrivning

Projektet Industrial Internet Applications in Winter Road Maintenance, WIRMA, syftar till att utveckla industriella ITS-applikationer för vinterväghållning. Applikationerna är baserade på sensordata, som används och kan användas för beslutfattande och automatisering av vinterväghållning. Projektet syftar till att höja trafiksäkerheten och minska miljöeffekterna av underhållsarbeten samt att förbättra utvecklingen av kommersiella innovationer. WIRMA avser att optimera vinterväghållningen genom att använda mo-

bila mätstationer, en flotta av tunga fordon, som mätplattform för att samla in data i realtid. I projektet kommer en kommersialiserbar version av systemet för fordon att utvecklas.

Projektet är en Interreg Nord ansökan med en totalbudget på 1,400 k€. Den svenska delen har en total budget på 1 618 037 kr för projekttiden 2016-01-01 till 2018-12-31. Ansökan från landstinget är totalt 485 000 kr. Från Inter Reg Nord 1 051 724 kr och från Luleå Tekniska Universitet 80 902 kr.

Huvudsökande till Inter Reg Nord är Lapland University of Applied Science.

Projektets huvudaktiviteter

WP 1: Communications, networking and Horizon 2020

WP 2: Project management

WP 3: Sensor and data collection system

WP 4: Data communications system

WP 5: Data modeling and weather forecast model research

WP 6: Field and laboratory tests and system validation

WP 7: Comprehensive benefits of the system

Finska VTT kommer att utföra WP 7. I övrigt kommer Luleå Tekniska Universitet att delta i alla arbetspaket, WP1-WP6. I Sverige kommer accelerometrar och optiska väglagsensorer att monteras på 5-10 bussar för att logga rådande väglag. Data kommer att presenteras i realtid på en hemsida, tillgänglig för de som planerar vinterväghållning. Tillsammans med användarna kommer sedan olika applikationer att utformas.

Mål

Projektets vision är att skapa ett robust och intelligent nordiskt transportsystem genom att göra de nordiska vägarna åtkomliga och tillgängliga för alla trafikanter oavsett väderförhållanden. Projektets främsta mål är att skapa miljövänliga, säkra och resurseffektiva vinterväghållningsapplikationer. Projektets mål är också att förbättra utveckling av kommersiella innovationer och öka de regionala aktörernas potential att delta i forsknings- och innovationsmöjligheter på europeisk nivå.

Förväntade resultat

Inom projektet kommer en kommersialiseringsbar version av system för mobilväderstation att utvecklas där fordon automatiskt kan hämta hem väderrelaterad data baserat på sin position. En prototyp tas fram och testas med avseende på funktionalitet. Projektets målsättning är ett nytt start-up företag och en patentansökan. Dessutom förväntas projektet bidra till ökade möjligheter för aktörer att nå specialiserad forskning på EU-nivå samt ett starkare samarbete över gränserna för att lösa utmaningarna i regioner med arktiskt klimat. Även miljö och säkerhetsfördelar kan förväntas.

Verksamhet efter projektperioden

Efter projekttiden är projektets vision att de involverade företagen har dragit så stor nytta av projektresultaten att de kan presentera nya produkter och tjänster på marknaden.

Jämställdhetsintegrering i projektet

Projektet är riktat till alla. Trafikfrågor gällande säkerhet är lika viktigt oberoende av kön. Projektet kommer att fokusera på vilken betydelse presentation av data har för de olika könen.

Yttrande och förslag till beslut

Det finns många aktörer som arbetar bra för en utveckling av länet – lokalt och regionalt. Behoven av regional medfinansiering är stora och därmed också anspråken på landstingets regionala utvecklingsmedel. Den regionala utvecklingsstrategin för hållbar framtid i Norrbotten 2020 samt landstingets styrande dokument har legat till grund för landstingets prioriteringar.

Projektet stämmer väl överens med flera av de åtgärder som finns utpekade i den Regionala utvecklingsstrategin för hållbar framtid i Norrbotten 2020 (RUS) under det prioriterade området livsmiljö, innovation och förnyelse, tillgänglighet samt strategiskt gränsöverskridande samarbete. Projektet är kopplat till målet forskning, utveckling och innovation samt klimat och energi.

Vinterväglag ökar risken för trafikolycka som kan relateras till ökad kostnad för samhället till följd av olycka. En kommersialiserbar lösning, som projektet syftar till, kommer att bidra till förbättrad trafiksäkerhet. EU har satt målet att antalet dödsfall och skadade i trafiken ska halveras från 2011 till 2020 och att detta ska ske i hög grad genom att utnyttja lösningar av intelligenta trafiksystem.

En förbättrad information till planering och utförande av vinterväghållning bidrar även till ett miljövänligare vägunderhåll med bland annat minskad användning av vägsalt som trolig effekt. Saltning av vägar medför dessutom ökad risk för trafikolyckor med ren.

Trafikverket, som ansvarar för skötseln av det statliga vägnätet, är en part som skulle gynnas av ett utvecklat informationssystem för vinterväghållning och därmed också delta i medfinansiering av projektet.

Avnämare av projektets resultat är kommuner och Trafikverket vilket talar för att projektägarna behöver en bredare finansieringsbas.

Projektets resultat är av betydelse för såväl kommuner som för Trafikverket. Det talar för att projektet borde ha en bredare finansieringsbas än i dag för att säkerställa att resultat tas tillvara och inarbetas i de verksamheter som berörs.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut

1 Ansökan avslås.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 237

Ansökan om finansiering av satsningen på unga forskare på stiftelsen Norrbottens forskningsråd

Dnr 119-15

Ärendebeskrivning

Forskningsrådet har alltsedan starten 1986 verkat för att skapa goda förutsättningar för en positiv utveckling i vårt län genom att stödja forskningspro-

jekt som bedöms ha en bra potential för utvecklingen av näringsliv, samhälle och universitetet. Stiftarna är Länsstyrelsen i Norrbottens län, Norrbottens läns Landsting och Luleå tekniska universitet.

Norrbottens Forskningsråd är med och finansierar forsknings- och utvecklingsprojekt där sökande är från Luleå tekniska universitet eller ett institut med verksamhet i Norrbotten med forskningsuppgifter i samverkan med minst ett Norrbottniskt företag.

Stiftarna lät under 2007 göra en utredning om Norrbottens Forskningsråds framtid. I utredningen konstaterades bland annat att forskningens roll som tillväxtdrivande kompetenskraft bör förtydligas, att samspelet mellan allmän regional nytta och forskningsnytta görs tydligare och ges en starkare förankring samt att Forskningsrådets verksamhet ska fortsätta. Under 2009 genomfördes ett strategiarbete som ledde till prioritering av två områden; miljö-/energiteknik och Informations- och kommunikationsteknik samt krav på medverkan från norrbottniska företag.

I och med Norrbottens forskningsråd strategi med tydliga fokusområden beslutade stiftarna 2011 att tillskjuta nya medel 1 Mkr var årligen under perioden 2011-2014 för forsknings- och utvecklingsprojekt.

2013 lanserades satsningen på unga forskare som under max 3 års tid får max 3 miljoner var. Luleå Kommun beslutade att till satsningen för unga forskare bidra med 1 mkr per år i tre år. Detta innebär att Landstinget och Länsstyrelsen i Norrbotten, Luleå tekniska universitet och Luleå Kommun gemensamt med forskningsrådet samfinansierar beslutade projekt till unga forskare. Utfallet av denna satsning omfattar totalt 7 unga forskare (4 st 2013 och 3 st 2014). Total innebär detta en satsning på 21 MSEK. Det stöd som stiftarna tillsköt Norrbottens forskningsråd 2011 upphörde 2014.

Norrbottens forskningsråd beräknas ha ett eget kapital på ca 12 mkr vid slutet av 2015 om inga nya medel tillskjuts. Utan förnyad finansiering från stiftarna och Luleå kommun upphör verksamheten 2019 med ett restkapital på ca 1,2 mkr. Med förnyad finansiering från stiftare och Luleå kommun kan 4 nya forskare antas under 2015, satsningen kommer då att omfatta totalt 11 unga forskare.

Förslaget från Norrbottens forskningsråd är att stiftarna var för sig tillskjuter 1 Mkr årligen under perioden 2015 – 2017, totalt 3 Mkr per stiftare.

Förväntat resultat

Satsningen från Norrbottens forskningsråd är uppmärksammat på Luleå tekniska universitet. Fler omgångar med unga forskare ger bra genomslag för att locka lovande forskare att söka till och stanna vid Luleå tekniska universitet för att bygga upp nya eller förstärka etablerade innovativa miljöer.

Yttrande och förslag till beslut

Det är en trend inom svensk forskning att satsa strategiskt medel riktade till individer för att bygga upp framgångsrika miljöer med högt forsknings- och nyttoinnehåll. Luleå tekniska universitet har svårt att hävda sig i den konkurrensen kring nationella medel. Satsningen är därför viktig för att knyta unga lovande forskare till Luleå tekniska universitet och regionen för att bygga nya och stärka befintliga innovativa miljöer.

Med det som bakgrund föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Norrbottens forskningsråd beviljas ett årligt verksamhetsbidrag på 1 000 000 kr för perioden 2015-2017.

- 2 Medlen för 2015 anvisas från de ofördelade medlen i ramen för näringspolitiken.
  - 3 Anslaget för åren 2016-2017 anvisas i samband med fördelningen av den näringspolitiska ramen.
-

Yrkanden och propositionsordning

Yrkande 1

Maria Stenberg (S), Kenneth Backgård (NS):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Mattias Karlsson (M);

- Beslutsförslaget avslås.

Yrkande 3

Kenneth Backgård (NS):

- Ytterligare beslutspunkt tillförs:
  - 4 Medlen anvisas under förutsättning att övriga tilltänkta medfinansiärer medverkar enligt förslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på punkterna 1, 2 och 3 i beslutsförslaget och finner att de bifalls. Därefter ställer ordföranden proposition på tilläggsyrkande 3 och finner att det bifalls.

Beslut

- 1 Norrbottens forskningsråd beviljas ett årligt verksamhetsbidrag på 1 000 000 kr för perioden 2015-2017.
- 2 Medlen för 2015 anvisas från de ofördelade medlen i ramen för näringspolitiken.
- 3 Anslaget för åren 2016-2017 anvisas i samband med fördelningen av den näringspolitiska ramen.
- 4 Medlen anvisas under förutsättning att övriga tilltänkta medfinansiärer medverkar enligt förslaget.

§ 238

Ägardirektiv till Almi Företagspartner Nord AB

Dnr

Ärendebeskrivning

Almi Företagspartner Nord AB är ett regionalt dotterbolag till Almi Företagspartner AB och ägs till 24,5% av Norrbottens läns landsting, 24,5% av Region Västerbotten och till 51 % av staten via Almi Företagspartner AB.

Ägarna avger årligen ett gemensamt ägardirektiv till Almi Företagspartner Nord AB. Ägarna har arbetat fram förslag till ägardirektiv enligt bilaga. I dessa ägardirektiv tydliggör ägarna sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av bolagets verksamhet, utöver de förutsättningar som framgår av gällande bolagsordning och samverkansavtal mellan ägarna.

Under 2015 introducerar kunderbjudandet Tillväxtrådgivning. För detta har moderbolaget ALMI Företagspartner AB avsatt 2 000 000 kr i ett koncernbidrag till regionen Norrbotten och Västerbotten. Förslaget till driftsfinansieringen av projektet arbetades in i ägaranvisningen för 2015. Driftsanslaget för 2016 är samma erbjudande som inför 2015. Satsningen Tillväxtrådgivning genomförs i projektform under en treårsperiod och förutsätter ett utökat anslag från landstinget och Region Västerbotten med 960 784 kronor per år vardera för åren 2015 till 2017. Det ger ett totalt anslag från landstinget på 6 750 791 kronor för 2016 inkluderande 5 790 007 kronor i driftsanslag. Beslut om detta fattades av landstingsstyrelsen i samband med fördelningen av den näringspolitiska ramen 2015 vid mötet 2014-12-09.

Ägaranvisningen för 2016 har justerats utifrån den ägaranvisning som Näringsdepartementet överlämnat till Almi Företagspartner AB på årsstämman den 23 april 2015 och de ägardialoger som genomförts med start under mars månad. Jämfört med föregående års regionala ägaranvisningar föreslås följande justeringar:

- 1 Avsnitt 1 om uppdrag har förtydligats till hållbar tillväxt (enl. nationella ägaranvisningar).
- 2 Avsnitt 2, ingen förändring.
- 3 Notera att avsnitt 3 och 4 nedan bytt ordning, för att riktlinjer för verksamheten bör komma före verksamhetens mål.
- 4 Avsnitt 3 om riktlinjer för verksamheten har omarbetats utifrån nationella ägaranvisningar. Affärsområden lån och råd har inarbetats i helheten och återfinns inte som egna underavsnitt. Syftet är att tydliggöra att alla kunders potential ska utvärderas för att kunderna ska kunna erbjudas de tjänster inom Almi som de har behov av, oavsett om detta är rådgivningstjänster eller finansiering. Som en följd av detta stryks den tidigare formuleringen som återfanns under Rådgivningsverksamheten: att Bolaget ska i första hand rikta rådgivningsinsatser mot bolagets lånekunder. Det tidigare kravet Omfattningen av Mentor Utveckla Företag och IFS-rådgivningen, finansierade av ägarnas driftsanslag, ska ligga på minst samma nivå som föregående år föreslås strykas. Skälet är att kravet är

borttaget i de nationella anvisningarna och att behovet i stället bör få styra. Styrelsens ansvar för tillkommande verksamhet tydliggörs. Slutligen kan nämnas att skrivningar avseende upphandling av spetskompetens är anpassat till nationella anvisningarna då kravet att andelen privata konsulter ska öka är borttaget och att bolagets ansvar för att kvalitetssäkra nyföretagarrådgivningen tydliggjorts.

För att stärka arbetet med internationalisering har landstinget och Region Västerbotten även lagt till ”Bolaget ska även samverka med ägarna och övriga aktörer som har till uppgift att stödja företagsutveckling och aktivt medverka till internationalisering av regionens företag. Bolaget ska vidare söka samverka med Norrlandsfonden och Inlandsinnovation”.

Region Västerbotten har även lagt till följande ”I Västerbotten ska bolaget i samråd med berörda aktörer inom det företagsfrämjande systemet säkerställa att företagen i regionen får tillgång till en kvalitativ nyföretagarrådgivning.” Bolaget har försäkrat landstinget om att det inte kommer att påverka resurserna i Norrbotten. Om det kräver omfördelning av resurser kommer det att ske från de resurser som finns fördelade till Västerbotten.

- 5 Avsnitt 4 om mål och nyckelmått har setts över för att överensstämna med nationella ägaranvisningar och koncernens mål- och nyckelmåttstruktur. Målstrukturbilagan tas bort.
- 6 Avsnitt 5 om övriga anvisningar föreslår vi att vi så långt som möjligt prövar att minska ned. Samverkan täcks in av nytt stycke under avsnitt 4 om samverkan vilket innefattar samverkan med ägarna och övriga aktörer som har till uppgift att stödja företagsutveckling och främja internationalisering av regionens näringsliv. Almi hade tidigare ett antal särskilda anvisningar som bedöms kunnat strykas då de antingen täcks av avsnitt 3 och 4 i anvisningen eller kan strykas för att behovet av anvisningen inte längre kvarstår.
- 7 Avsnitt 6 om rapportering är ett nytt avsnitt som avser att samla den rapportering som skall göras till ägarna. Sedan tidigare ska bolagen rapportera måluppfyllelse. Det nya är att bolagen skriftligt ska rapportera väsentliga insatser som bolagen vidtagit med anledning av ägaranvisning samt tillställa ägarna kvartalsbokslut och periodens rapport om framgångsmått.
- 8 Avsnittet om och omfattningen på finansiering av verksamheten förhandlas med respektive regionala ägare utifrån förslag som tidigare lämnats och som nu inarbetats i anvisningarna. Även här tydliggörs styrelsens ansvar för att besluta om tillkommande projekt.

Förslag till beslut

Norrbottnens läns landsting antar ägardirektiv för Almi Företagspartner Nord AB.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.